

Pyhäjoen kunta
ympäristönsuojeluviranomainen
Kuntaite 1
86100 Pyhäjoki

Pyhäjoen ympäristösihteeri	YL 2018 § 2
Lupapäätöksen julkipanopäivä	11.1.2018
Lupapäätöksen antopäivä	12.1.2018

Ympäristölupa kalliokiviaineksen ottamisen laajennukseen ja louhinnan ja murskauksen ympäristöluvan muutokseen Pyhäjoen Hanhikivenniemellä / Toni Kippola

Hakija:

Toni Kippola,
Rantalantie 49
86110 Parhalampi

**Ympäristölupa maa-ainesten
ottamisen laajennukseen ja
louhinta- ja murskausluvan
muutokseen**

12.1.2018 - otteen päiväys

Pyhäjoen kunta
ympäristönsuojeluviranomainen
Kuntaite 1
86100 Pyhäjoki

Pyhäjoen ympäristösihteeri	YL 2018 § 2
Lupapäätöksen julkipanopäivä	11.1.2018
Lupapäätöksen antopäivä	12.1.2018

**Ympäristölupa kalliokiviaineksen ottamisen laajennukseen ja
louhinnan ja murskauksen ympäristöluvan muutokseen Pyhäjoen
Hanhikivenniellä / Toni Kippola****I Kertoelmaosa**

Hakija:

Toni Kippola,
Rantalantie 49
86110 Parhalahden kylä
puh. 044 596 3054

Maanomistaja:

Hakija.

Toiminta, jolle lupaa haetaan:

Lupaa haetaan kalliokiviaineksen louhintaan pohjavesipinnan ylä- ja alapuolelta. Ottamisalueen pinta-ala on 130 000 m² (13 ha). Louhintasyvyys on enimmillään 23 metriä. Otettavien ainesten määrä on 1.000.000 m³ ja arvioitu keskimääräinen vuotuinen otto 100.000 m³. Ottomäärään sisältyy viereisen yhdistettävän tilan ottomäärä n. 41.000 m³. Haettu ottamisaika on 10 vuotta.

Samalla haetaan lupaa saada aloittaa ottaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Toiminnan sijoituspaikka:

Pyhäjoen kunta, Parhalahden kylä, tila Rautala Nro 625-403-54-0
Alue: Markanrämeen kallio- ja metsäalue Pyhäjoen kunnan
Hanhikivenniemen alueella.

Lupaperuste

Maa-aineslain (555/1981) 1§:n mukaiseen ainesten ottamiseen tulee lain 4 §:n mukaan saada lupa. Kallioaineksen louhintaan ja murskaukseen tulee olla ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa, mikäli toiminta kestää enemmän kuin 50 päivää. Yhteiselle kallionotto-suunnitelmalle on edellytetty eri hallintaoikeuden perusteella molemmille tiloille tehtävä oma luparatkaisu.

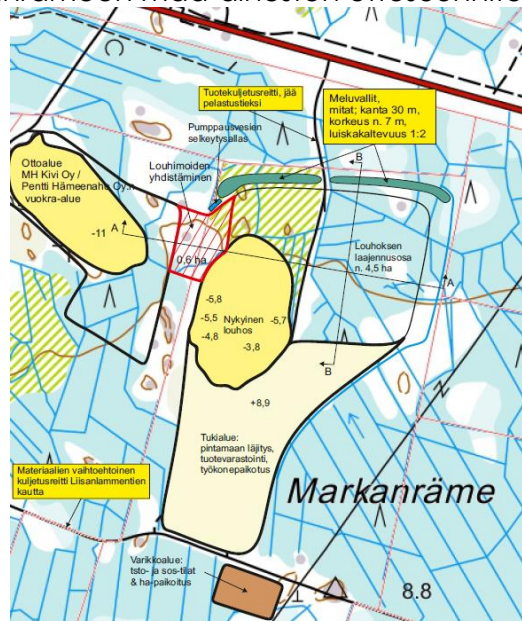
Lupaviranomainen

Maa-aineslain 7 §:n mukaan luvan ainesten ottamiseen myöntää kunnan määräämä viranomainen (lupaviranomainen), jona Pyhäjoen kunnassa toimii Pyhäjoen tekninen lautakunta. Kun maa-aineslupaan liittyy ympäristöluvan tarve tai sen muutostarve, tulee nykyisen lainsäädännön mukaan maa-aineslupa ja ympäristölupa käsitellä yhteiskäsittelyssä noudattaen 1.7.2016 alkaen ympäristönsuojelulain muutoksen (YSL 423/2015) mukaisia menettelysääntöjä. Yhteismenettelylupa-asian ratkaisee ympäristönsuojelulain 34 – 37 §:ssä säädetty toimivaltainen lupaviranomainen. Pyhäjoella näiden lupien lupaviranomaisena on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan teknisen lautakunnan delegoimana ympäristösihteeri (Pyhäjoen tekninen ltk 16.2.2017 § 12).

Muut hankkeeseen liittyvät luvat:

Kallioaineksen ottamisluvan lisäksi alueelle haetaan myös kallion louhinnan ja aineksen murskauksen ympäristölupa (Pyhäjoen ympäristösihteeri 30.1.2013 / Pyhäjoki 4 / 2013) muutosta toiminnan laajentamiseen liittyen. Hakemus on tullut vireille samaan aikaan kuin tämä maa-aineslupahakemuskin.

Markanrämeen maa-ainesten ottosuunnitelma

Kartta Pyhäjoen Markanrämeen louhosalueen laajennuksesta, jossa yhdistetään Toni Kippolan ja Pentti Hämeenaho Oy:n louhosmontut yhdeksi laajemmaksi louhosalueeksi. Yhdistävä louhinta-alue (0,6 ha) on merkitty punaisella vinoviivoituksella.

Ottamissuunnitelman sijainti ja suunnittelutilanne

Markanrämeen maa-ainestenottosuunnitelma on laadittu Pyhäjoen kunnan Parhalahden kylälle Markanrämeen alueella olevalle ja Rautalan tilaan kuuluvalla avokalliopaljastumalle. Ottoalueelle on myönnetty aiemmin kaksi ottolupaa, yhteensä 650 000 m³ ottomäärälle. Näistä luvista on vielä ottamatta 100 000 m³. Nyt lupaa on tarkoitus laajentaa niin että louhosalueiden uuden otton kokonaismääräksi tulee 1.650 000 m³. Päivitetyllä hakemuksella ottoalue laajenee n. 13 ha:n alueelle. Ottoalue suojataan pohjoispäässä pintamaista muotoillulla suojavallilla. Uudessa suunnitelmassa ottoalue myös syvenee kauttaaltaan n. 23 metriä syväksi.

Ottamisalue on kallio- ja talousmetsäaluetta. Alueen kalliooperän kivilajin koostumuksesta on tehty tarveselvitys, missä kivilaji on todettu soveltuvaksi kattavasti eri rakennuskohteisiin.

Ottoalueelle on myönnetty 30.1.2013 ympäristölupa, joka on edelleen voimassa. Alueella on voimassa Hanhikiven ydinvoimala-alueen osayleiskaava (Pyhäjoen kunnanvaltuusto 27.10.2010, KHO 11.6.2016, tullut voimaan 15.6.2013).

Hankeen tarve

Hankealueelta on toimitettu ja edelleen tarkoitus toimittaa maarakennusaineita Hanhikiven ydinvoimalan ja sen erilaisten tukitoimintojen rakennuskohteisiin, Raahen kaupungin ja Pyhäjoen kunnan alueen tuulivoimapuistojen rakennuskohteisiin ja muuhun alueen infrarakentamiseen.

Luonnonolot ja maisema

Luonnonolot ottoalueella ja läheisyydessä ovat näille seuduille tyypillistä karua ja kivikkoista ohuesti moreenin peitteistä kangasmaastoa, jossa vuorottelevat ohutturpeiset suot ja avokalliot. Alue on kauttaaltaan alavaa ja tasaista, jossa on vain muutaman metrin korkeuseroja. Myös kasvillisuus ja eläimistö on alueella lajistoltaan vähälukuista ja karuihin luonnonolosuhteisiin sopeutunutta. Kasvillisuus on kuivan kankaan kasvillisuutta pääpuulajinaan mänty ja eläimistö on tavanomaista metsän eläimistöä. Alueella ei ole todettu viihtyvän mitään harvinaisia kasvi- tai eläinlajeja.

Ottamisen järjestäminen

Ottoalueelle on rakennettu tilustie metsäautotieltä ja yhdystie ottoalueen ja Hanhikiven ydinvoimalalle menevän tien välille. Laajennusosan kalliopinnan päällä olevat pintamaat kuoritaan kaivukonetyönä. Pintamaat sijoitetaan ottoalueen koillislaidalle muotoiltavaan melu- ja suojavalliin ja niitä käytetään viimeistelyvaiheessa pohjavesipinnan yläpuoleisten luiskausten verhoiluun ja muotoiluun. Aiempaa louhintamonttua laajennetaan vähitellen länsi- ja pohjoislaidoilta. Irrotetun louhoksen joukossa olevat ylisuuret lohkarit rikotaan kaivukone + iskuvasaratyönä. Tämän jälkeen aloitetaan louhoksen syöttö kaivukonetyönä liikuteltavaan tela-alustaiseen murskauslaitokseen.

Louhintamonttua pidetään kuivana dieselkäyttöisellä pohjaveden alennuspumpulla. Vesi pumpataan läheiseen metsäojastoon, mitä pitkin se virtaa edelleen läheiseen merenlahteen. Mikäli monttu on pitkän aikaa käyttämättä, montun tyhjennyspumppaus aloitetaan hyvissä ajoin ennen louhinnan jatkamista tasaisella pumppausteholla. Näin menetellen estetään pumppausvesien hallitsematon tulviminen ja mahdollinen tulvahaitta alapuoleisille kasvustoille.

Ottamistoiminnan edetessä montun pohjaa kohden louhitaan ajoluiska kaltevuuteen 1:7. Ajoluiska jätetään louhinnan loppuvaiheessa paikalleen

pelastustieksi. Kun louhintamonttu on riittävän suuri, valmiit tuotteet varastoidaan alas monttuun.

Käytettävät koneet ja laitteet

Laajennusalue raivataan aluksi kaivukoneella. Kaivukoneella tehdään myös kalliopinnan viimeistely ja puhdistus louhintapuhtauteen sekä raivausmassojen sijoittelu ja muotoilu melu- ja suojavalleihin. Louhintaporauksen tehdään porausyksiköllä, jossa on melu- ja värinävimennetty kuljettajan ohjaamo. Porausyksikkö on varustettu myös pölyn talteenottojärjestelmällä. Murskausyksikkö on liikuteltava tela-alustainen kolmivaihemurskain, jossa on kastelujärjestelmät ja katetut materiaalikuljettimet pölypäästöjen hallintaan ja kumitettut syöttösuppilot melun pienentämiseksi. Murskausyksikköä syötetään joko kaivu- tai pyöräkoneella. Valmiit tuotteet siirretään, varastoidaan ja kuormataan pyöräkoneella. Murskausyksikön voimalähteenä on aggregaatti, mistä saadaan virta myös pohjaveden laskuun käytettävään pumppausyksikköön. Murskausyksikkö siirretään louhintamonttuun heti kun tila antaa myöten.

Tarvittavat polttoaineet varastoidaan kaksivaiheisissa polttoainekonteissa ja –säiliöissä. Koneiden tankkaus ja mahdolliset työkohteessa tehtävät huoltotoimenpiteet tehdään niille varatussa paikassa Liisanlammen metsäautotien varteen rakennetulla varikkoalueella. Tankkaus- ja huoltoalueen maaperä on suojattu nestettä läpäisemättömällä kelmulla ja siellä on aina saatavilla imeytysmateriaaleja.

Alueen yleiset pohjavesiolot ja pintavesien virtaussuunnat

Ottamisalueen ja sen lähiympäristön pohjavesipinnan korkeusasema on havaittavissa alueen kuivatusojien vesipintojen (+ 3,5) korkeusasemasta. Ottamisalueen läheisyydessä ei ole yhtään vedenottamoita, johon hanke voisi vaikuttaa, joten pohjavesipinnan vaihtelujen seuranta ja pohjaveden laadun tarkkailu ei ole tässä hankkeessa tarpeellista. Ottamisalueen pintavesien ja pumpattavien pohjavesien virtaussuunta on luoteeseen. Alueelta lähtevä veto-oja virtaa läheiseen merenlahteen.

Toimet ympäristöhaittojen vähentämiseksi ja toiminnan aikainen jätehuolto

Hankkeesta aiheutuvia ympäristöhaittoja vähennetään jättämällä riittävät suoja-alueet ottoalueen ja asutuksen sekä naapuritilojen (vähintään 20 m) väliin. Suoja-alueilla oleva puusto pyritään säilyttämään mahdollisimman koskemattomana. Melu- ja pölypäästöjä vähennetään käyttämällä louhinta- ja murskaustyössä parasta mahdollista saatavilla olevaa tekniikkaa. Se koostuu pölyn talteenottojärjestelmästä, kastelujärjestelmästä, katetuista kuljettimista ja kumitetuista syöttösuppiloista.

Alueella ei varastoida mitään toiminnasta syntyvää jätettä, vaan kaikki jätteet (ongelma- ja yhdyskuntajäte) kuljetetaan vuoronvaihdossa huoltoautojen mukana murskausurakoitsijan huoltohallilla olevaan kiinteään ekopisteeseen ja sieltä edelleen asianmukaiseen jatkokäsittelyyn.

Toiminnasta aiheutuvat melu- ja pölypäästöt on mitattu ulkopuolisen alan yrityksen toimesta (raportti liitteenä) ja niitä hallitaan jatkossa rakentamalla asutukseen päin pintamaista n. kolme metriä korkea suojavalli.

Liikenteen järjestäminen ja turvallisuusnäkökohdat

Kulku ottoalueelle tapahtuu valtatie 8:lta lähtevää Liisanlammen metsäautotietä ja siitä erkanevaa tilustietä pitkin. Toinen mahdollinen kulkureitti ottoalueelle on Hanhikiven ydinvoimalalle menevän ja siitä erkanevan tilustien kautta.

Ajoneuvojen ja työkoneiden kolarointiriskiä pienennetään pitämällä ottoalueen varastointi- ja kuormausalueet riittävän väljinä. Jalan alueella liikkuvien työntekijöiden tulee käyttää aina henkilökohtaisia suojavälineitä, eli kypärää, huomiovaatetusta, turvakenkiä ja tarvittaessa myös kuulo- ja silmäsuojaimia. Työvaiheet suunnitellaan niin, että työkoneen peruuttamisen tarve on mahdollisimman vähäistä. Työn aikaiset työalueilla olevat jyrkänteet merkitään ja suojataan lippusiimoilla, sulkukartioilla ja kivilohkareilla.

Vakuudet ja vakuutukset

Hankeen toteuttajalla on yrityskohtainen yritysvakuutus noin 2 miljoonan euron vahingon varalle. Tämän lisäksi urakoitsija sitoutuu asettamaan viranomaisen määrittelemän työnaikaisen vakuuden.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Toiminnan loppuvaiheessa aloitetaan alueen viimeistelytyöt. Näitä töitä ovat pohjavesipinnan yläpuolisten luiskien verhoilut ja louhosta suojaavan suojavallin muotoilu. Toiminnan päätyttyä alue jätetään metsittymään luontaisesti. Ajoluiska jätetään paikalleen, jotta vesipintaan säilyisi kulkuyhteys.

Ottamisen ympäristövaikutukset

Toiminnan aikaisia ympäristövaikutuksia on käsitelty jo tässä selostusosassa edellä. Toiminnasta jää jälkivaikutuksena lähialueen puustoon pölyjäämää, joka kuitenkin ajan mittaan ja sateen vaikutuksesta tulee häviämään lähes kokonaan. Pysyvä vaikutuksena luontoon ja maisemaan on kallioperään jäävä noin viiden hehtaarin suuruinen vedellä suurelta osaltaan täyttyvä louhosmonttu. Näin syntyvä "tekolampi" voi myös rikastuttaa eliöstöä, kuten lintujen, kalojen ja vähäisessä määrin myös kasvien elinpiiriä. Syrjäisen sijaintinsa vuoksi toiminnalla ei ole haitallista vaikutusta asutukseen, mutta jos alueelle kehitellään myöhemmässä vaiheessa virkistyskäyttöä, voi se parantaa viihtyvyyttä.

Lupaa haetaan aiemmin hakijalle myönnettyjen kalliokiven ottolupien päivitykseen ja ottoalueen laajennukseen, pohjataso syventämiseen, vuotuisen ottomäärän suurentamiseen ja toteutusajan jatkamiseen.

Lupaa haetaan myös viereisen ottoalueen länsipuolella olevan MH-Kivi Oy:n (ent. Morenia Oy) ottoalueen yhdistämiseen ko. ottoalueeseen.

Otettava materiaali on kalliokivilouhosta, joka ajetaan joko louhoksena käyttökohteisiin tai murskataan eri kokoisiksi kalliomurskelaaduksi.

Ottoalue kuuluu Hanhikiven ydinvoimalan lähialueeseen ja materiaalien hankinta-alueeseen.

Alueen luontoarvot on selvitetty ydinvoimalan lupaprosessien yhteydessä.

Ottamiseen liittyvät järjestelyt

Kulku ottoalueelle tapahtuu valtatie 8:lta lähtevää Liisanlammen metsäautotietä ja siitä erkanevaa tilustietä pitkin. Toinen mahdollinen kulkureitti ottoalueelle on Hanhikiven ydinvoimalalle menevän ja siitä erkanevan tilustien kautta. Toimistotilat, varikko ja paikoitusalue on Liisanlammentien varrella.

Ottoalueen pohjois- ja länsilaidoille jätetään noin 30 - 50 m:n suoja-alue, johon kasataan pintamaista maastoon muotoilulla, n. 7 metriä korkea meluvalli.

Muista suunnista kaivanto suojataan ottotoiminnan aikana lippusiimoilla varoituskylteillä ja irtolohkareilla.

Ottoalue ja siihen liittyvät muut alueet ovat aukkohakkuualueita, missä ei ole säilytettävää puustoa eikä muuta kasvillisuutta.

Murskaustoiminnassa käytettävä materiaali louhitaan irti peruskalliosta poraten ja räjäyttämällä, syötetään kaivukoneella murskaimeen ja valmis tuote kannetaan pyöräkoneella varastokasoihin.

Toiminnassa tarvittavat polttoaineet varastoidaan lukollisissa kaksivaippa-säiliöissä. Kaluston huolto- ja korjaustyöt tehdään murskausyrittäjän huolto-korjaamolla.

Maankäytön suunnitelmat alueella

Alueella on voimassa Hanhikiven ydinvoimalaitosalueen osayleiskaava (Pyhäjoen kunnanvaltuusto 27.10.2013). Osayleiskaavassa alue on ositettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Louhosalueen eteläpuolelle on osoitettu ohjeellinen voimajohtoalue. Ydinvoimalan voimajohdon linjaukseksi on YVA-tarkastelun yhteydessä tullut edellisen sijaan louhosalueen pohjoispuolinen alue Hanhikiventien ja louhoksen välissä.

Ottamisalueen läheisyydessä on samalla alueella kaksi voimassa olevaa louhintalupaa.

Lähin asutus sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä ja lähin loma-asutus noin 550 metrin etäisyydellä louhintapaikasta. Lähin Natura 2000-alue on 750 metrin päässä. Aineiden ottamisalue on metsätalousaluetta.

Hakemusiakirjat

Louhinnan lupahakemus

Maa-ainesten ottosuunnitelma (rak. ins. Olavi Visuri)

Yleiskartta 1:200.000

Sijaintikartta 1:40.000 ja 1:16.000

Nykytilannekartta ja jälkitilannekartta 1:2.000

Poikkileikkaukset A-A, B-B ja C-C

Maanvuokrasopimus

Luettelo naapurituloista maanomistajineen

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Toiminnan ympäristölupa (30.1.2013 Pyhäjoki 4/2013)

III Toiminnan nykyinen ympäristölupa

Alueelle on myönnetty kiviaineksen louhinnalle ja louhimoalueelle sijoitettavalle siirrettävälle murskausasemalle sekä siirrettävälle asfalttiasemalle ja purettujen kiviaines- asfalttirakenteiden ja kivenlohkareiden uusiokäytölle ympäristölupa 30.1.2013 (Pyhäjoki 4 / 2013). Nyt haettavassa toiminnassa on tarkoitus noudattaa suurempia ottomääriä ja vuosittaisia murskausmääriä lukuun ottamatta aiemman ympäristöluvan ehtoja.

Ympäristöluvan (30.1.2013, Pyhäjoki 4/2013) luvan päätösosa ja lupamääräykset:

Myönnetään haettu ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen ympäristölupa Pyhäjoen kunnan Parhalahden kylän tilalle Rautala I RN:o 54:0 kiviaineksen louhimolle ja louhimoalueelle sijoitettavalle siirrettävälle murskausasemalle hakemuksen ja tässä päätöksessä annettujen lupamääräysten (YSL 43 §, YSA 19 §) mukaisesti toteutettuna.

Lupa on liitetty seuraavat lupamääräykset, joita toiminnassa on noudatettava.

Yleismääräys

- 1) Luvan mukaisesti alueelta saa louhia ja murskata enintään 150.000 tonnia vuodessa (YSL § 42, 43). Toiminnassa on noudatettava Valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNa 800/2010).

Louhinta

- 2) Luvan mukainen toiminta-aika on arkipäivisin ma - pe klo 06 – 22. Louhintatöiden alkamisesta ja lopetuksesta tulee tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle. (YSL § 43)
- 3) Räjätystöissä on noudatettava siitä annettuja määräyksiä ja louhinnassa on noudatettava saman alueen maa-ainesten ottamisluvan suunnitelmaa ja ehtoja. Räjätystöistä on ilmoitettava etukäteen tämän luvan valvontaviranomaiselle. Räjätystöspöytäkirjat on arkistoitava ja pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle. (YSL § 4, 42, 43)
- 4) Louhinnan aiheuttama räjähdysmelu ja louhintaan liittyvä muu toiminta ei saa ylittää 55 dB ekvivalenssia äänitasoa (A_{Leq}) mitattuna lähimpien asuntojen pihasta aikavälillä 07.00 – 22.00 eikä yöllä aikavälillä 22.00 – 07.00 ekvivalenttimelutasoa 50 dB (L_{Aeq}). Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan meluhaittaa, tulee toiminnanharjoittajan selvittää / selvittää mittauksin äänitaso häiriintyvässä kohteessa. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus melunmittauksissa. Mittaustulokset tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli melu ylittää sallitun äänitason, tulee välittömästi ryhtyä toimipaikalla melua rajoittaviin toimiin. (YSL § 4, 5, 42, 43, 46, YSA § 30, VNa 800/2010, VNp 993/1992)
- 5) Räjätysten aiheuttama tärinä ei saa aiheuttaa tärinähaittaa lähimmissäkään kiinteistöjen rakennuksissa eikä ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista. Tarvittaessa räjätyspanosten suuruutta (panosmääriä) tulee vähentää. Toiminnanharjoittajalle tulleista valituksista tulee ilmoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL § 5, 42, 43, 46, NaapL § 17)
- 6) Toiminta-aikana sekä toiminta-ajan päätyttyä louhoksen reuna-alueet on suojavallitettava tai aidattava niiltä osin, josta on vaarana ihmisten tai eläinten vahingoittuminen putoamalla (YSL § 4).
- 7) Louhosalueelta poistettava vesi tulee johtaa siten, ettei sitä aiheudu alapuolisessa maastossa, ojissa ja vesistöissä vettymistä tai muita haittoja. Mikäli louhosalueelta tulevista sade- ja hulevesien kiintoaineista voi aiheutua haittaa ympäristölle, tulee vedet johtaa maastoon johdettavan vesimäärän mukaan mitoitettua laskeutusaltaan kautta. Hakijan tulee toimittaa lupaviranomaiselle suunnitelma vesien johtamisesta ja laskeutusaltasta mitoituksineen viimeistään 31.5.2013 mennessä. (YSL § 43, Vesil 5 luku § 1, 9)
- 8) Toiminta-aika, louhinnan määrä m³ tai tn), käytetyn polttoaineen määrä ja tyyppi sekä syntyvien jätteiden määrä tyyteittäin ja toimituspaikoittain vuositasolla tulee raportoida Pyhäjoen ympäristönsuojeluviranomaiselle (Pyhäjoen tekninen lautakunta) toimintavuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. (YSL § 46, Jätel § 12)

Murskaus

- 9) Murskaamotoiminta on sallittua arkipäivisin ma - pe klo 06 – 22. Murskauksen aloituksesta ja lopetuksesta tulee tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle. (YSL § 43)
- 10) Murskauslaitoksen tulee täyttää vähintään B-luokan asemalle asetetut vaatimukset (ns. Tielaitoksen luokitus). Tässä luokassa pölyn haitallista leviämistä on estettävä raaka-aineen vesikastelulla tai suojaamalla seulastot ja muut pölylähteet peittein ja koteloinnein. Murskauksen aiheuttama pölypitoisuus ei missään olosuhteissa saa nousta yli 3 mg/m³ mitattuna leijuvana pölynä kahden tunnin mittausjaksona lähimmän asutuksen pihasta (laskeuma). Sallittu pölyn leijuma vapaassa tilassa tulee alittua etäisyydellä

300 metriä ja toiminta-alueen kaltaisissa oloissa tätä lyhyemmällä etäisyydellä. (YSL § 43)

- 11) Murskaustoiminta ei saa ylittää 55 dB ekvivalenttista äänitasoa (A_{Leq}) mitattuna lähimpien asuntojen pihosta aikavälillä 07.00 – 22.00 eikä yöllä aikavälillä 22.00 – 07.00 ekvivalenttimelutasoa 50 dB (L_{Aeq}). Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan meluhaittaa, tulee toiminnanharjoittajan selvittää mittauksin äänitaso häiriintyvässä kohteessa. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus melumittauksista. Mittaustulokset tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli melutaso ylittää sallitun äänitason, tulee toimintapaikalla välittömästi ryhtyä melua rajoittaviin toimiin. (YSL § 4, 43, YSA § 30, VNp 993/1992)
- 12) Melun ja pölyn leviämisen rajaamiseksi louhintapaikka on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. (VNa 2010/800 § 4, § 6)
- 13) Suojavallit, varastokasat ja murskauslaitos tulee sijoittaa melun- ja pölyntorjunnan kannalta ympäristöä suojaavasti. (YSL § 43)
- 14) Alueella, jossa työkoneet liikkuvat, on pölyäminen estettävä vesikastelulla ja tai suolauksella. (YSL § 43)
- 15) Toiminta-aika, murskatun kiven ja soran määrä (m³ tai tn) ja käytetyn polttoaineen määrä ja tyyppi sekä syntyvien jätteiden määrä tyypeittäin ja toimituspaikoittain tulee raportoida ympäristönsuojeluviranomaiselle (Pyhäjoen tekninen lautakunta) toimintavuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. (YSL § 46, Jätel § 12)

Varastointi, kuljetukset ja muu toiminta

- 16) Heti kun työtekniset seikat mahdollistavat, murskaustyö ja asfalttiasema tulee sijoittaa syntyvään louhosmonttuun. (YSL § 43)
- 17) Varastokasat tulee sijoittaa siten, että niiden ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi. (YSL 43 §)
- 18) Murskauskasojen ja asfalttivaraston hulevedet on tarvittaessa käsiteltävä niin, ettei haitta terveydelle ja ympäristölle synny, esim. laskeutusaltaalla. Suunnitelma vesien johtamisesta ja laskeutusaltaasta on toimitettava lupaviranomaiselle 31.5.2013 mennessä. (YSL § 43)
- 19) Murskeen kuljetukset on järjestettävä niin, että estetään mahdollisimman hyvin pölyn ja melun leviäminen ympäristöön. (YSL § 43)
- 20) Koneiden ja laitteiden huollon on tapahduttava niin, ettei päästöjä maaperään synny. Ajoneuvojen polttonesteiden jakelupaikka on sijoitettava alueelle, joka on varustettu vettä läpäisemättömällä pinnalla, pinnoitteella tai suojakalvolla. Täyttöventtiiliin on oltava lukittu ja järjestelmässä tulee olla laitteisto ylitäytön ehkäisemiseksi. (YSL § 43)
- 21) Polttoaineiden, öljyjen, bitumiliuosten, liuottimien ja lisäaineiden vuodot tai vuodon vaarat maaperään tai pohjaveteen on ehkäistävä. Kevyen polttoöljyn muut kuin kaksoisvaippasäiliöt on sijoitettava sadekatoksella varustettuna suoja-altaaseen, jonka tilavuus on 1,1 kertaa polttoainesäiliön tilavuus. Alueella tulee olla saatavissa riittävästi imeytysainetta mahdollisen öljyvudon talteen ottamiseksi. Polttoaineiden ja muiden kemikaalien käsittelyssä tulee noudattaa huolellisuutta ja varovaisuutta terveys- ja ympäristöhaittojen estämiseksi. (YSL § 43, VNp 101/1997)
- 22) Toiminnasta syntyvät jätteet ja käymäläjätteet on koottava tiiviisiin astioihin. Yhdyskuntajätteet, saniteettijätteet sekä metalliromu on sijoitettava omiin säiliöihinsä tai keräilyvälineisiin ja toimitettava niille luvan saaneille kerääjille, käsittelyyn ja vastaanotto paikkoihin. Vaaralliset jätteet (ongelmajätteet) on

säilytettävä tiiviissä astioissa omina jakeinaan, sadevesiltä suojatussa paikassa esim. konteissa ja jätteet on asianmukaisesti merkittävä. Ongelmajätteet on tyhjennettävä ja toimitettava ongelmajätteiden käsittelyluvan saaneelle vähintään kerran vuodessa. Keräykseen toimitettujen jätteiden laadusta ja määrästä ja jätteiden toimituspaikoista tulee pitää kirjaa. (YSL § 45, Jätel § 6, JA § 6, VNp 659/1996, YMA 1129/2001)

- 23) Ajoneuvojen ja työkoneiden säilytys- ja huoltoalueet tulee pitää puhtaina ja roskattomina. (YSL § 4, Jätel § 19)
- 24) Ulkopuolisten asiaton pääsy kulkuvälineillä toiminta-alueelle on estettävä lukittavilla puomeilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä. (YSL § 4)
- 25) Toiminnan tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, johon merkitään tarvittavat tiedot vuosiraporttia varten. (YSL § 5)

Kaivannaisjätteet

- 26) Toiminnanharjoittajan tulee noudattaa toimintapaikan maa-ainesten ottoluvassa esitettyä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa siten, että kaikki alueella syntyvä aines voidaan hyödyntää. Louhosalueen pintamaat ja kallioperän louhinnassa ja murskauksessa syntyvä mahdollinen kaivannaisjäte tulee sijoittaa louhosalueelle tai sen läheisyyteen. Humuspitoiset maa-ainekset voidaan varastoida alueen jälkihoitotöitä kuten luiskauksia varten. (YSL § 43, 45a, VNa 379/2008)

Häiriötilanteet

- 27) Häiriötilanteita varten tulee ennen toiminnan aloittamista laatia suunnitelma, jota kaikkien toimijoiden on häiriötilanteessa noudatettava. Toiminnanharjoittajan tulee perehdyttää alueella työskentelevät häiriötilanteiden varalta. Suunnitelmassa tulee olla ainakin seuraavat asiat:
 - a. liikenneonnettomuudet toiminta-alueella ja valtatie 8:n liittymäalueella
 - b. kaluston ja muiden työvälineiden välillisesti aiheuttamat tapaturmat
 - c. ulkopuolisten joutuminen tuotantoalueelle sekä räjähdysonnettomuudet
 - d. koneiden ja laitteiden poltto- ja voiteluaineiden vuodot

Suunnitelma on toimitettava tiedoksi lupaviranomaiselle. Vahingoista, jotka saattavat aiheuttaa haittaa ympäristölle on ilmoitettava Pyhäjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL § 4, 43, 62, 76, YSA § 30)

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

- 28) Tämän ympäristöluvan mukaista toimintaa ja sen ympäristövaikutuksia on tarkkailtava päivittäin toiminnan aikana aistinvaraisesti (näkö, kuulo, haju) sekä tarkistettava koneiden kunto säännöllisesti. Tarvittaessa on mitattava mittauksin tai näytteenotoin, mikäli epäillään ympäristöhaittaa. (YSL § 46)
- 29) Luvan mukaisesta toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toimenpiteistä. (YSL § 46)
- 30) Ympäristönsuojelun yhteenveto tulee toimittaa vuosittain seuraavan helmikuun loppuun mennessä ja selvityksessä tulee olla edellä näissä määräyksissä veloitettut tiedot: toiminta-ajat, tiedot suoritetuista räjäytyksistä, louhintamäärät, murskausmäärät, käytetyt polttoaineet ja niiden määrät, toiminnassa syntyvät jätteet jätelajeittain, jätteiden toimituspaikat ja -ajat

sekä niiden toimittajat, alueelle tuotujen puhteiden maa-ainesten määrät, alkuperät ja tuotantoajankohdat sekä häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet. Lisäksi on esitettävä laskennalliset vuosipäästöt ja ominaispäästötiedot hiukkas-, SO₂, NO_x-, CO₂ ja HC-päästöistä. (YSL § 43, 45, 46, JäteL § 51, JäteA § 22, YMA 1129/2001)

Toiminnan muutos tai lopettaminen

- 31) Toiminnan pysyvästä tai pitkäaikaisesta lopettamisesta tai toiminnan oleellisesta muuttumisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava Pyhäjoen ympäristönsuojeluviranomaiselle (Pyhäjoen tekninen lautakunta). (YSL § 81)
- 32) Toiminta-aikaa ja kuljetuksia voidaan tarvittaessa tilapäisesti muuttaa lupahakemuksessa esitetystä Pyhäjoen ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta. Tilapäisen muutoksen edellytys on, että toiminta-aikoja lukuun ottamatta muut lupamääräykset toteutuvat. (YSL § 4, § 43)
- 33) Luvan päätyttyä lupa-alueelta tulee poistaa turvarakenteita lukuun ottamatta kaikki rakennelmat ja jätteet, sekä puhdistaa mahdollisesti pilaantunut maaperä. (YSL § 45, 75, 90)

Toiminnan aloittaminen ennen päätöksen lain voimaisuutta

- 34) Tämän luvan mukaista toimintaa ei saa aloittaa ennen päätöksen lain voimaisuutta.

IV Lupaharkinnassa huomioitavia selvityksiä

Hanhikivi 1 -hankkeen voimajohtojen sijoitus

Hanhikiven ydinvoimalaitosalueen osayleiskaavassa voimajohtokäytävä oli sijoittumassa louhosalueen eteläpuolelle. Hanhikivi 1 -hankkeen voimajohtojen sijoituksesta on kaavan valmistumisen jälkeen tehty ympäristövaikutusten arviointimenettelyn mukainen YVA-selvitys. Voimajohtojen voimajohtokäytävän sijoitus on muuttunut YVA-menettelyn yhteydessä suunnitellun louhosalueen läheisyydessä. Voimajohto on sijoittumassa louhosalueen pohjoispuolelle Hanhikiventien eteläpuolelle. Louhosalueen suojavallin ja Hanhikiventien väliin jää lyhimmillään noin 160 metriä. Louhoksen ja Hanhikiventien ajouran väli on noin 200 metriä.

Kartta. Hanhikivi 1 -hankkeen voimajohtojen (sinisellä 2 x 400 kV ja punaisella 2 x 110 kV) suunniteltu uusi sijoituskäytävä Hanhikiventien eteläpuolella ja valtatie nro 8:n risteysalueen läheisyydessä. Markanrämeen louhosalueet sijoittuvat uuden voimajohtokäytävän eteläpuolelle. Kartassa näkyvät kartan laatimisen aikaiset louhospaikat.

Meluselvitys ja -mallinnus

Lupahakemuksen kohteena olevalla alueella toimiva Pentti Hämeenaho Oy on teettänyt Nab Labs Oy:llä v. 2016 alueen ympäristölupaa valvovan viranomaisen pyynnöstä melumittauksen ja mallinnuksen v. 2016 (Nablabsin tutkimusraportti 198/2016). Melumittaukset tehtiin lähimmällä häiriintyvällä kohteella Ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti. Mittauspiste sijaitsi noin 590 metrin päässä kivilouhoksen rajasta. Tulosten tarkasteluun on liitetty mittausjakson aikaiset säätiedot läheiseltä Fennovoiman H1 työmaan sääasemalta. Mittausjakson aikana alueella murskattiin ja seulottiin sekä kuljetettiin materiaaleja.

Johtopäätöksiä tutkimusraportissa on esitetty, että alue, jolla mallinnettu päiväaikainen keskiäänitaso ylittää asuinalueiden ohjearvon (55 dB) ulottuu normaalityltilanteessa n. 510 m etäisyydelle alueen rajasta. Tällä vyöhykkeellä ei sijaitse asuin- tai lomakiinteistöjä. Lähimmät asuin- ja lomakiinteistöt ovat mallinnuksessa vyöhykkeellä, jolla päiväaikainen keskiäänitaso on 50-55 dB. Poikkeuksellisenä päivänä, jolloin toimintaa on 7-22, yli 55 dB keskiäänitaso voi ylittyä n. 600 m etäisyydellä alueen rajasta, mutta vyöhykkeellä ei ole asuin- tai lomakiinteistöjä. Louhoksen syvyys ei vaikuttanut mallissa melun leviämiseen, sillä äänitehotasoltaan merkittävimmät melulähteet (kuljetin ja seulat) sijaitsivat mittausaikana vielä maan pinnalla eivätkä louhoskuopassa. Alueen pinnanmuodot ovat hyvin tasaiset, eikä työmaa-alueella juuri ole melun leviämiseen vaikuttavia rakennuksia tai meluesteitä, joten melu leviää tasaisesti ympäristöön. Melua aiheuttavan laitteen sijainti vaikuttaa siihen, miten pitkälle melu leviää louhosalueen ulkopuolella. Osa työvaiheista on liikuteltavia eivätkä tapahdu välttämättä aina samalla paikalla.

Mallinnus on hyvin linjassa ympäristömelun mittauspaikalta mitatun keskiäänitason kanssa, sillä mittausulos oli 48,2 dB ja mallinnuksen perusteella mittauspisteen keskiäänitaso päiväaikaan on 45-50 dB. Asuinrakennusten korkeus ja niistä syntyvät heijastukset vaikuttavat mallinnuksen tuloksiin ja siihen, miten suuri äänitaso esimerkiksi sisäpihalla koetaan. Mittausepävarmuus (± 10 dB) huomioon otettuna mitatun keskiäänitason ei voida yksiselitteisesti sanoa ylittävän tai alittavan valtioneuvoston päätöksen ohjearvoa (LAeq 55 dB).

Työmaan tai työmaaliikenteen aiheuttama melu ei ylittänyt toimistotiloissa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) toimenpiderajaa 45 dB (LAeq 7-22), tai valtioneuvoston päätöksen (993/1992) ohjearvoa 45 dB.

Pölylaskeumamittaukset

Lupahakemuksen kohteena olevalla alueella on selvitetty kivenlouhimon aiheuttamaa pölyä syksyllä 2016 (Nab Labs Oy, tutkimusraportti 472017). Mittaukset suoritettiin asuin- ja lomarakennusten piha-alueiden läheisyydessä ja lähempänä louhospaikkaa olevalla taustapisteellä. Laskeumamittaukset tehtiin soveltaen standardia "Laskeuman määrittäminen" (SFS 3865). Laskeumamittausmenetelmä soveltuu viihtyvyshaitan arvioimiseen ja sillä voidaan antaa suuntaa antavia tuloksia pölyn alueellisesta leviämisestä. Suomessa ei ole voimassa olevia ohjearvoja pölylle, mutta kokonaislaskeuman enimmäissuosituksena on pidetty laskeuma-arvoa 10g/m²/30d. Tulosten tarkasteluun on liitetty mittausjakson aikaiset säätiedot läheiseltä Fennovoiman H1 työmaan sääasemalta. Mittausjakson aikana alueella murskattiin ja seulottiin sekä kuljetettiin materiaaleja.

Tuloksena pölymittauksista on todettu, että louhimon reunalla sijaitsevilla taustapisteillä pitoisuudet olivat selvästi korkeampia (3 – 7 g/m²/30d) kuin varsinaisilla asutuksen lähellä sijainneilla mittauspisteillä (n. 0,5 g/m²/30d). Asuntojen lähellä olevilla mittauspisteillä pitoisuudet edustivat normaalia ympäristön taustapitoisuutta. Taustapitoisuuden korkeammat pölypitoisuudet johtuvat todennäköisesti louhimon aiheuttamasta pölystä.

V Hakemuksen käsittely

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille, kun se on ensi kerran jätetty toimivaltaiselle viranomaiselle 13.1.2017.

Hakemusasiakirjojen nähtävänä pito:

Tämä kallion louhinnan maa-ainesten ottamislupahakemuksen kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat nähtävänä Pyhäjoen kunnantalolla os. Kuntatie 1, 86100 Pyhäjoki 16.1. – 16.2.2017 välisen ajan.

Muistutusten ja mielipiteiden jättäminen:

Pyhäjoen kunnan maa-ainestuloviranomainen varasi hakemuksen johdosta ottamisalueen kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muille lähialueen omistajille ja haltijoille tilaisuuden tulla kuulluiksi. Myös muut saivat ilmaista hankkeesta mielipiteensä. Muistutukset ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 16.2.2017 Pyhäjoen kuntaan os. Kuntatie 1, 86100 Pyhäjoki. Muistutukset ja mielipiteet sai jättää myös sähköpostilla vesa.ojanpera(at)raahe.fi.

Lisätiedot:

Lisätietoja hankkeen johdosta antoi ympäristösihteeri Vesa Ojanperä, osoite: Raahen kaupunki, Ruskatie 1, 92140 Raahen. Puhelin 044 439 3636 ja sähköposti vesa.ojanpera(at)raahe.fi.

Kuuleminen / naapurit:

Tämän hakemuksen kohteena olevan maa-ainesten louhintahakemuksen johdosta toimintapaikan Rautala Rno 625-403-53-0 naapurit erikseen rajatulla alueella noin 700 metrin säteellä louhosalueesta:

Tila 625-403-1-31, Sillankorva
Tila 625-403-3-69, Niittukangas
Tila 625-403-4-99, Jokela
Tila 625-403-4-104, Hanhimaa
Tila 625-403-4-113, Suomenmarkka
Tila 625-403-7-30 Metsä-Rautala
Tila 625-403-9-16 Koivuranta
Tila 625-403-12-4, Mustakallio
Tila 625-403-12-6, Eerola
Tila 625-403-16-4, Savela
Tila 625-403-17-9, Parhaniemi
Tila 625-403-47-3, Kauppilanmäki
Tila 625-403-60-2, Virranranta
Tila 625-403-73-0, Kommola
Tila 625-403-83-2, Puistola

Tila 625-403-85-5, Suokallio
Tila 625-405-4-197, Vähäkangas
Tila 625-405-4-231, Rantaluoto
Tila 678-411-2-32, Rajala
Tila 678-411-2-100, Pässilä
Tila 678-411-2-101, Ojantakanen
Tila 678-411-3-37, Hurnastenhaka
Tila 678-411-16-5, Kujala
Tila 678-411016-40, Latoperä
Tila 678-411-16-45, Jussila
Tila 678-411-16-47, Pikkuniemelä
Tila 678-411-16-52, Pikkuniemielä
Tila 678-411-16-63, Kuokkakoski
Tila 678-411-16-78, Pahkala
Tila 678-411-16-78, Ojantakanen
Tila 678-411-16-82, Lassuri
Tila 678-411-16-88, Syrjälä
Tila 678-411-16-96, Hurnasti
Tila 678-411-16-100, Ojala

Erikseen tiedotettavia omistajia tiloilla oli 60 kpl.

Tarkastukset

Suunnitelman mukaisella paikalla on pidetty tähän lupahakemukseen liittyen tarkastuksia 27.1.2017, 24.2.2017 ja 7.8.2017.

Lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (31.3.2017 / POPELY/133/2017)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää suunniteltuun maa-ainesten louhintaan kannanottonaan, että viitaten aiempaan ELY-keskuksen päätökseen Markanrämeen louhosten YVA-menettelyn tarpeesta (19.10.2015) nyt haettavana oleva maa-aineslupa ei heikennä entisestään alueen ympäristön tilaa, eikä toiminnasta ole odotettavissa syksyn 2015 tilanteeseen nähden lisää ympäristövaikutuksia. Huomiotavia asioita ovat olleet louhosalueen sijainti, nykyinen lähialueen maankäyttö, saatu selvitys melu- ja pölyvaikutuksista sekä kokemukset jo toteutettujen louhintojen ympäristövaikutuksista sekä se, ettei kuljetuksista Hanhikivi 1:n työmaalle aiheudu merkittäviä liikenteellisiä haittavaikutuksia. ELY-keskus katsoo, että haettu jatkolupahakemus ei olennaisesti poikkea aiemmasta luvasta ympäristövaikutusten kannalta. ELY-keskus katsoo, että alueelta voidaan ottaa kalliokiviainesta suunnitelmassa esitetyn mukaisesti eikä erilliselle ympäristövaikutusten arvioinnille tässä vaiheessa ole tarvetta.

Edelleen ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että ottotoimintaan voidaan ryhtyä ilman vesilain mukaista lupaa edellyttäen, että ottaminen tapahtuu

MAL 3 § 4 mom määräysten, ottamissuunnitelman ja muutoinkin hyvän ottamiskäytännön mukaisesti. Luvassa tulee asettaa riittävät maa-aineslain 11 §:n sekä ympäristönsuojelulain mukaiset lupamääräykset.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa edelleen, että toimintaan tarvitaan myös vesilain mukainen vesitalouslupa, mikäli louhosalueelta pumpataan vesiä yli 250 m³/vrk (VL 3:3). ELY-keskukselle on tehtävä ilmoitus, mikäli pumpattava veden määrä ylittää 100 m³/vrk.

Kallioulouhinnan ja jälkitöiden yhteydessä on huolehdittava siitä, että maaperää tai pohjavettä pilaavia aineita ei missään toimintavaiheessa pääse maaperään tai pohjaveteen (YSL 7 § ja 8 §)

ELY-keskus toteaa, että luvan haltijan on tarkkailtava poisjohdettavan veden vaikutuksia alapuolisiin alueisiin ja vesistöihin. Vesien poisjohtamisesta ei saa aiheutua toiselle kuuluvalla alueella vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa. Hakijan on tarkkailtava louhoksesta pois pumpattavien kuivatusvesien määrää ja tarvittaessa myös laatua.

Louhoksen täyttymisvesitaso alapuolelle ei saa sijoittaa humuspitoisia pinta-, jäte- tai muita ylijäämämaita, koska toiminnan loputtua louhos annetaan täyttyä vedellä ja alueelle syntyy pohjavesilammikko.

Alueen jälkihoito ja maisemointi tulee suorittaa soveltuvin osin ympäristöhallinnon ohjeiden periaatteita noudattaen (YM: Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009). Lisäksi hakijan tulee toiminnan sijoittumisessa ottaa huomioon kokonaisuudessaan valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNa 800/9.9.2010).

Lopuksi ELY-keskus toteaa, että lupapäätöksen antamisen jälkeen lupapäätös ja yksi sarja sen mukaisia lupahakemussuunnitelmia tulee lähettää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Luvan haltijan tulee tehdä lupaviranomaiselle ilmoitus otetusta aineksen määrästä ja laadusta vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslaissa ja maa-ainesasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on toiminnanharjoittajana pyydettävä pidettäväksi alueella lopputarkastus. Tarkastukseen tulee varata myös ELY-keskukselle mahdollisuus osallistua.

Muistutukset ja mielipiteet

1. AA (neljä allekirjoittajaa)

Muistuttajat toteavat, että alue sijaitsee lähellä vakituista asutusta ja meluhaitat ovat jo nyt kuuluneet häiritsevänä Markanrämeeillä sijaitsevilta louhosalueilta. Toiminta tulisi rajata klo 8-20 väliseen aikaan ja räjäytyksistä sopia lähiasukkaiden ja metsänomistajien kanssa.

Aiempien louhoshakemusten muistutukset vesien johtamisesta eivät ole johtaneet mihinkään toimenpiteisiin vaan vedet edelleen laskevat Kyllikki ja Osmo Hotin metsäpalstalle. Tilanne on huonontunut entisestään Ruduksen

toimesta tehdyn Liisanlammintien levennyksen ja korotuksen sekä metsäpalstan toisella laidalla sijaitsevan Fennovoiman tien vuoksi, vedet eivät pääse virtaamaan minnekään vaan jäävät muutoinkin matalaan ja kosteaan metsään. Tulva-aikana tilanne huononee entisestään.

Hakija sekä ympäristöviranomaiset ovat laiminlyöneet velvollisuutensa tarkkailla vesien johtamista siten, että siitä ei aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa toiselle kuuluvalla alueella. Ennen tämän uuden lupahakemuksen käsittelyä on suoritettava maastokatselmus yhdessä maanomistajan kanssa.

Alueella on monta erillistä louhoshanketta ja sen vuoksi tulee ennen asian ratkaisemista selvittävää muodostavatko ne yhdessä sellaisen kokonaisuuden, joka edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Mikäli luvat hyväksytään, ympäristösihteerin tulee virkansa puolesta valvoa, että yritys toimii päätöksen mukaisesti ja, että louhosalue toiminnan loputtua maisemoidaan

2. BB (kaksi allekirjoittajaa)

Muistuttajat ovat esittäneet muistutuksen kahdessa vaiheessa.

Muistutuksessa on esitetty kritiikkiä asiasta tiedottamiseen. Muistuttajat katsovat, että myös toiselle tilalle ulottuvasta ottoluvasta olisi tullut tiedottaa erillisellä tiedonannolla heitäkin. Muutosvaiheen hakemuksen nähtävänäpitoa kunnantalolla arkisin klo 9 – 11 ja 12 – 15 pidettiin hankalana.

Muistuttajat esittävät vaatimuksenaan, että lupaa ei tule myöntää. Aiempiin kokemuksiin viitaten he katsovat, että haitat tulevat olemaan niin suuret, että laajennuslupaa ei tule myöntää. Perusteluina on esitetty, että luvan myöntämisellä heikennetään perustuslaissa turvattua asukkaiden oikeutta terveelliseen ympäristöön (PerustusL 731/1999 § 20), heikennetään asukkaiden terveyttä heikentämällä asukkaiden terveellistä elinympäristöä (TervSL 763/1994, § 2) ja aiheuttaa terveyshaittaa sekä kohtuutonta rasitusta lähialueen asukkaille (YSL 527/2014 § 49).

Perusteluina vaatimukselle on esitetty mm., että louhoksen toiminta on aiheuttanut asumisviihtyvyyttä ja terveyttä heikentävää toimintaa vuodesta 2014 saakka, ja vasta n. 6 kk:n ajan toiminta ei ole aiheuttanut yöllisiä haittoja, jotka estävät nukkumisen. Muita haittoja esiintyy edelleen. Kiinteistöjen arvon lasku on todennäköistä, ja ihmisten kiinnostus muistuttajien kiinteistön ostoon on loppunut siihen, kun he ovat kuulleet räjäytyshaittoista ja louhoksen olemassaolosta.

Muistuttajat katsovat, että luvan hakijat ovat rikkoneet ympäristölupaansa toimintansa alusta saakka eli vuodesta 2012 eivätkä toimijat ole toistuvista valituksista huolimatta korjanneet toimintaansa. Alueella todetaan olleen yörauha vasta noin kuuden kuukauden ajan, mutta melu- ja pölyhaittoja on edelleen. Muistuttajat toteavat, että luvan hakijoiden toiminta on aiheuttanut asukkaille suunnatonta ärsytystä, heräämisiä täydestä unesta keskellä yötä, univajetta, asumisviihtyvyyden vähenemistä, pölyhaittaa,

metelihaittaa ja tätä kautta. Edelleen katsotaan, että luvan hakijat ovat vaarantaneet asukkaiden fyysisen ja psyykkisen terveyden.

Muistutuksessa todetaan, että luvan hakijat ovat osoittaneet täydellistä piittaamattomuutta alueen asukkaita kohtaan. Vastavuoroinen keskustelu ei ole toiminut hakijoiden taholta. Hakijat eivät ole ottaneet tosissaan asukkaiden esille tuomia haittoja, vaan ovat väheksyneet niitä. Vain muutaman viimeisen kuukauden ajan on ollut havaittavissa hyvin pientä vastavuoroisuutta keskusteluissa toimijan taholta. Toimija ei kuitenkaan omatoimisesti ole toimittanut esim. melu- ja pölymittausten tuloksia, vaikka mittaukset on tehty allekirjoittaneiden kotipihalla.

Muistutuksessa todetaan, että toimija ei ole pystynyt valvomaan omaa toimintaansa tai on valehdellut asukkaille, vastuuhenkilöiden sana ja louhoksen toiminta ovat olleet ristiriidassa. Muistuttajat katsovat, että luvan hakijat ovat olleet tietoisia toiminnan aiheuttamista haitoista, mutta eivät ole puuttuneet tilanteeseen mitenkään, vaan ovat suhtautuneet välinpitämättömästi asukkaiden kokemiin haittoihin.

Muistuttajat toteavat, että alueella vuodesta 2012 alkaen olleen louhoksen aiheuttamat haitat alkoivat vuonna 2014, kun Fennovoima kaatoi louhoksen ja asutuksen välistä metsän pois. Aikaisemmin louhokselta kuuluvat äänet olivat vain satunnaisia. Toiminnasta katsotaan aiheutuneen asukkaille meluhaittaa, pölyhaittaa ja räjäytyshaittaa.

Muistutuksessa todetaan, että vanhan louhoksen reuna sijaitsee kartasta mitattuna n. 610 metrin päässä muistuttajien kiinteistöstä. Laajennusosan reuna tulisi sijaitsemaan 414 metrin päässä kiinteistöstä ja 360 metrin päässä tontin rajasta. Laajennusosa tulisi sijaitsemaan lähempänä muistuttajien kiinteistöä kuin alkuperäinen louhos. Muistuttajat katsovat, että haitat tulisivat olemaan suuremmat laajennusosan kohdalla, kuin vanhan louhoksen kohdalla. Haitat, joita muistutuksessa on listattu, ovat vanhan louhoksen haittoja, mutta muistuttajat toteavat, että ne ovat todellisuutta myös laajennuksen kohdalla aikaisempaa voimakkaampina, koska laajennusosa tulee olemaan lähempänä kuin alkuperäinen louhos.

Muistuttajat toteavat, että louhokselta heille kantautuvat äänet ovat murskauksen ääniä, työkoneiden ääniä, lastauksen ääniä, kuorma-autoliikenteen ääniä sekä räjäytyksen aiheuttamia ääniä. Kun murskauslaitteet olivat maanpäällä, meteli pihalla oli todella suuri. Pihalla oleminen oli mahdotonta metelin häiritsevyyden takia. Melu kantautui myös sisälle, ja tuli mm. television äänen läpi. Kun murskauslaitteet nyt on siirretty louhoksen pohjalle, meluhaitta on pienentynyt mutta ei poistunut. Edelleen tietyllä kelillä melu kantautuu sisälle asti ja kuuluu ulkona selvänä. Meteli on häiritsevää. Työkoneiden ja lastausten äänet ovat kuuluneet ulkona ja myös kantautuneet sisälle asti. Pahimpana pidetään, että työkoneen ääni on siirtynyt rakenteita pitkin makuuhuoneen sänkyyn, ja herättänyt kesken syvän unen.

Muistuttajat katsovat, että kyseessä on haitta, joka vaikuttaa suoraan heidän fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin, välillisesti sosiaaliseen hyvinvointiin sekä liikenne- työ-, ja asiakasturvallisuuteen syynä häiriöiden aiheuttama univaje ja väsymys, ärtymys, stressi.

Edelleen muistuttajat toteavat, että toimintaan liittyen yksi luotettava melumittaus on tehty heidän kiinteistön pihalta, mutta tuloksia he eivät ole saaneet pyynnöstä huolimatta. Mittauksista todetaan, että mittausajankohtana melu oli normaalia hiljaisempaa. Muistuttajat toteavat luvan hakijoiden olleen tietoisia mittauksen tekemisestä.

Räjäytyksistä muistuttajat toteavat, että ne tuntuvat ja kuuluvat alueen kiinteistöissä. Muistuttajat kertovat, että räjäytyksen ääntä mitataan heidän kivijalassa, mutta mittauksia he eivät ole saaneet pitkään aikaan. Mittauksien kerrotaan aina olevan raja-arvojen sisällä eli alle 2 mittausyksikköä. Olemme ilmoittaneet toimijalle voimakkaasta haitasta jo, kun räjäytys oli hivenen yli 1 mittausyksikköä. Myöhemmin tehdyissä räjäytyksissä kiinteistöissä tuntuva haitta on ollut välillä vielä isompi. Vaikutuksia kuvataan, että räjäytyksen jälkeen on ollut esim. louhoksen puoleista seinää vasten lämpömittari ja kello nurin. Räjäytyksen ääni on ollut iso ja ikkunat ovat helisseet. Jokaisen räjäytyksen jälkeen muistuttajat ovat joutuneet tarkistamaan, onko vaurioita tullut. Muistuttajat toteavat, että luvan hakija ei ole tehnyt kuin yhden, heidän vaatimansa kiinteistö tarkistuksen toiminnan aikana.

Muistutuksessa todetaan, että pölyhaitat ovat olleet selvästi havaittavissa. Autojen tuulilasille on kertynyt selvä pölykerros. Ikkunalaudat ovat pölyn peitossa. Mattoteline on pölyn peitossa. Muistuttajat kertovat, että toimija on teettänyt yhden pölymittauksen heidän kiinteistön pihalla; 2 kk:n seuranta lokakuusta joulukuuhun 2016. Mittausten tuloksia muistuttajat eivät ole saaneet pyynnöstä huolimatta. Tuloksia ei ollut hakemuksen liitteenäkään, vaikka tammikuussa lupahakemuksessa näin mainittiin. Mittaus suoritettiin loppusyksystä eli koston sään aikaan, joka ei kerro pölytilannetta kuivan sään aikana eli kesällä, jolloin ulkona vietetään enemmän aikaa kuin syksyllä.

Muistutuksessa kerrotaan muutamien alueen asukkaista kertoneen heille kokevansa louhoksesta tulleen haittoja. Osa ei voi nukkua enää ikkuna auki, kukkapurkit pomppivat räjäytysten johdosta ikkunalaudalla. Räjäytykset aiheuttavat ääniä ja paineaaltoja. Alueelta kuuluu meteliä ja eräs kolmen kilometrin päässä asuva kertoo joutuneensa nukkumaan korvatulpat korvissa.

Muistuttajat pitävät edellä ja jäljempänä kerrottuun perustuen lupahakemuksessa esitettyä tietoa toimintapaikan syrjäisestä sijainnista virheellisenä. Louhoksen pohjoispuolella muistuttajat kertovat välittömässä läheisyydessä sijaitsevan 14 vakituisessa asumiskäytössä olevaa kiinteistöä. Lisäksi louhoksen toiminnan vaikutusalueella katsotaan olevan vakituisessa

asumiskäytössä olevia kiinteistöjä useita. Edelleen todetaan, että Parhalahden kylä on muutaman kilometrin päässä ja Pyhäjoen keskusta alle 7 km päässä. lisäksi alueen lähellä menee 8-tie ja Hanhikiventie.

Lopuksi muistuttajat esittävät, että mikäli luvan hakijoille muistuttajien mainitsemista seikoista huolimatta annetaan toimintalupa, tulee lupa myöntää vain seuraavilla ehdoilla haittojen minimoimiseksi:

Meluvalli toiminta-alueen ympärille on tehtävä välittömästi, ennen muun toiminnan aloittamista laajennusalueella. Meluvallin teko aika on rajattava arkipäiviin klo 10.00 – 14.00 väliselle ajalle.

Murskaus on suoritettava alkuperäisen louhoksen montussa, kunnes laajennusosan monttu on riittävän syvä. Maan pinnalla suoritettavaa murskausta ei saa sallia.

Laajennus-alueilla tulee toiminta-aika sallia vain arkipäivinä klo 9.00 – 15.00. Kattaa kaiken toiminnan laajennusalueilla, kunnes louhoksen ympärillä on riittävän laaja meluvalli ja monttu riittävän syvä murskauslaitteiden sijoittamiseen louhoksen pohjalle. Myöhemmin toiminta-aikaa voi muistuttajien näkemyksen mukaan laajentaa arkipäiville klo 8.00 – 16.00, mikäli haittoja ei esiinny. Viikonloppuisin tai arkipyhinä ei saa sallia minkäänlaista toimintaa alueella

Edelleen muistuttajat edellyttävät, että mikäli kuormat ajetaan 8-tieltä Fennovoiman tien kautta, on rakennettava meluvalli Fennovoiman tien pohjoispuolelle esim. yhteistyössä Fennovoiman kanssa koko kulkureitin pituudelle (sisälle kuuluvan liikenteen äänen takia).

Muistutuksessa esitetään, että hakijoiden on täydennettävä lupahakemus puutteellisilta osilta kuten päiväyksen ja allekirjoituksen osalta. Muistuttajat edellyttävät myös, että luvan hakijoiden on käytävä lähimpien naapureiden kanssa henkilökohtaista keskustelua haitoista, myös muiden kuin allekirjoittaneiden kanssa.

Muistuttajat esittävät, että luvan hakijoiden on ensimmäisen vuoden ajan selvitettävä lähimmiltä asukkailta vähintään kerran kuukaudessa, onko toiminta tuottanut haittoja ja raportoitava tuloksesta luvan valvojaa. Jos asukkaat raportoivat toiminnasta tulleen haittoja, luvan hakijoiden on poistettava haitat. Edelleen esitetään, että jos haittojen poisto ei onnistu, luvat on peruttava. Luvat tulee peruuttaa myös, jos luvan hakijat eivät noudata lupaehtoja tai jättävät asukkaiden esiintuomat haitat korjaamatta.

Tärinämittauksia muistuttajat esittävät tehtäväksi jokaisen räjäytyksen aikana, melumittauksia viikoittain ja pölymittauksia säännöllisesti jokaiseen vuodenaikaan. Muistuttajien näkemyksen mukaan mittausten tuloksista on raportoitava Rajatien, Lehtikarintien, Kuokkakoskentie sekä Merihaantien asukkaille. Muistutuksessa esitetään, että mittauksien suorittajien tulee olla puolueeton taho, jotta mittauksen tulokseen voidaan luottaa. Mittaukset

tulee tehdä tiedottamatta etukäteen luvan hakijoita, jotta mittaustuloksiin ei vaikuteta.

Lopuksi todetaan vielä, että ennen luvan myöntämistä on järjestettävä keskustelutilaisuus luvan hakijoiden, lähiasukkaiden ja ympäristönvalvonnasta vastaavan välillä.

Hakijan vastine muistutuksiin

Muistutus AA

Hakijan louhosalueella toimiva toiminnanharjoittaja on esittänyt, että Pentti Hämeenaho Oy on teettänyt kustannuksellaan Markanrämeeen tuotantoalueella melu- ja pölymittauksia vuoden 2016 loppupuolella. Mittaukset tehtiin ulkopuolisen asiantuntijaorganisaation toimesta Pentti Hämeenaho Oy:n tilauksesta. Niiden mukaan oleelliset mittaustulokset ovat, että melun suhteen:

"Ympäristömelun mittauspisteeltä mitattu keskiäänitaso oli 48,2 dB. Eniten melua mittauksen aikana kantautui läheiseltä 8-tieltä. Kivenlouhimolta aiheutuvaa melua ei ollut kuultavissa. Impulssimaista tai kapeakaistaista melua ei havaittu."

Vastineessa todetaan, että mittausraportti on toimitettu lupaa valvovalle ympäristösihteerille.

Muistutuksessa esitetyn toiminta-ajan rajauksesta klo 08 – 20 väliselle ajalle vastineessa on todettu, että lupahakemuksen mukaan toiminta-ajoiksi on haettu 06 – 22, murskauksen ja louhintaporausten osalta 07 – 22 ja räjäytysten osalta klo 07 – 15:30. Edelleen vastataan, että toiminnanharjoittaja sitoutuu noudattamaan näitä toiminta-aikoja lupaehtojen mukaisesti ja räjäytyksistä ilmoitetaan samoin lupaehtojen mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja katsoo, että esitetty meluhaitta ja vaateet toiminnan rajaamiseksi klo 08 – 20 väliselle ajalle sekä räjäytysten sopimisesta lähiasukkaiden ja metsästäjien kanssa on aiheeton.

Louhosalueelta pois johdettavien vesien osalta vastineessa todetaan, että toiminnanharjoittaja ei ole laskenut missään vaiheessa vesiä kyseiselle metsäpalstalle, vaan toiseen suuntaan. Myöskään uusien suunnitelmien mukaan louhoksen vesiä ei johdeta kyseisen maanomistajan metsäpalstalle. Vastineessa viitataan myös alueella 24.2.2017 pidettyyn katselmukseen (mukana toiminnanharjoittajan Pentti Hämeenahon edustajat, kunnan ympäristösihteerin ja kaksi muistutuksen esittänyttä maanomistajaa). Tarkastuksen perusteella vesiä ei tarkastusaikaan johdettu maanomistajan kiinteistölle. Toiminnanharjoittaja katsoo, että vesien johtamisen suhteen muistutus on aiheeton.

Hakija esittää vastineessaan, että YVA-menettelyn osalta muistutus on aiheeton. Luvan käsittelyn yhteydessä asia selvitetään Pohjois-Pohjanmaan ely-keskuksen kanssa.

Alueen louhintaluvan valvontaa koskevaan osaan toiminnanharjoittaja esittää, että toimintaa ja lupaehtojen noudattamista on valvottu koko

toiminnan ajan. Edelleen todetaan, että toiminnanharjoittaja on sitoutunut toimimaan lupaehtojen mukaisesti myös silloin, kun toiminta loppuu. Toiminnanharjoittaja esittää, että lupa voidaan myöntää suunnitellussa laajuudessa.

Muistutus BB

Toiminnanharjoittaja on esittänyt hakijan vastineena muistutukseen BB, että toimintaa on alueella harjoitettu vuodesta 2012. Vastineessa todetaan muistutuksen tehneiden esittäneen kannanottonaan, että louhosalueelta kantautuneet äänet olivat aiemmin vain satunnaisia ja vasta vuodesta 2014 saakka toiminta on aiheuttanut heille häiriötä.

Muistuttajien mainitsemaan poliisitutkintaan hakija esittää näkemyksensä, että poliisi on tutkinut muistuttajien väitteet mahdollisista ympäristö- ja ympäristöluparikkomuksista tai muista lainvastaisista menettelyistä louhintaa tehdessä. Tutkinnan jälkeen poliisin antamassa päätöksessä on todettu, että syyttäjän näkemyksen mukaan aineisto ei tue epäilyä siitä, että lupaehtoja melupäästöjen osalta olisi rikottu eikä syyttäjä pitänyt tarkoituksenmukaisena jatkaa esitutkintaa.

Vastineessa kerrotaan, että alueella on ulkopuolisen asiantuntijan toimesta tehty melu- ja pölymittauksia. Mittausten tulokset on toimitettu vastineen liitteenä. Vastineessa katsotaan melun osalta oleelliseksi tulokseksi, että ympäristömelun mittauspisteeltä mitattu keskiäänitaso oli 48,2 dB. Eniten melua mittauksen aikana kantautui läheiseltä 8-tieltä. Kivilouhimolta aiheutuvaa melua ei ollut kuultavissa. Impulssimaista tai kapeakaistaista melua ei havaittu.

Vastineessa todetaan, että pölyn suhteen selvitysraportin mukaan Markanrämeeen havaintopisteissä kokonaislaskeuma oli kaikilla mittausjaksoilla selkeästi alle 10 g/m²/30d. Yleiseksi viihtyisyysrajaksi määritetyn laskeuman raja ei siten ylittynyt, Ylityksiä ei tapahtunut myöskään ensimmäisellä mittausjaksolla.

Vastineessa toiminnanharjoittaja esittää edelleen, että kiviainestoinnalle on lainvoimaiset kiviainesten otto- ja ympäristöluvut. Toiminnanharjoittaja toteaa vastineessaan vielä, että toimintaa valvoo luvan myöntäjä ja valvoja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Valvoja on tehnyt toiminnan aikana useita tarkastuksia, joissa toiminnan on todettu olevan lupien mukaista. Lisäksi todetaan, että lähialueen asukkaiden valitusten johdosta on rakennettu ympäristösihteerin esityksestä melua rajaava meluste asutukseen päin.

Toiminnanharjoittajan vastineessa esitetään lopuksi, että viitaten ulkopuolisen tahon tekemiin melu- ja pölymittausraportteihin sekä kannanottajan laatimiin aiempiin aiheuttomiin valituksiin, että lupa voidaan myöntää suunnitellussa laajuudessa.

IV Ratkaisuosaa

Ympäristölupa kalliokiviaineksen ottamisen laajennukseen ja louhinnan ja murskauksen ympäristöluvan (30.1.2013, Pyhäjoki 4/2013) muutokseen Pyhäjoen Hanhikivenniemellä / Toni Kippola

Pyhäjoen ympäristönsuojeluviranomainen päättää myöntää Toni Kippolalle maa-ainesten ottamisluvan laajennuksen ja tähän ottamiseen liittyvän louhinnan ja murskauksen ympäristöluvan muutoksen hakemuksen ja siihen liittyvien suunnitelmien mukaisesti Pyhäjoen kunnan Parhalahden kylällä Hanhikivenniemen alueella tilalla Rautala Rno 625-403-54-0. Muutos koskee osin voimassa olevaa ympäristölupaa, joka on myönnetty 30.1.2013 (Pyhäjoki 4/2013). Toiminnassa tulee noudattaa tässä lupapäätöksessä määrättyjä ja edellä kerrotussa ympäristölupapäätöksessä mainittuja lupamääräyksiä.

Lupa myönnetään kalliokiviaineksen louhintaan pohjavesipinnan ylä- ja alapuolelta. Ottamisalueen pinta-ala on noin 130.000 m² (13 ha). Louhintasyvyys on enimmillään 23 metriä. Otettavien ainesten määrä on viereisen louhosalueen yhdistävässä otossa yhteensä 1.000.000 m³, josta **tämän tilan luvan osuus on noin 959.000 m³**. Myös ympäristölupaa muutetaan uuden suunnitelman louhinta- ja murskausmäärät huomioivaksi. Muilta osin noudatetaan aiemmin myönnettyä ympäristölupaa (Pyhäjoen ympäristösihteeri 30.1.2013 Pyhäjoki 4/2013).

Samalla annetaan lupa saada jäljempänä määrättyä asetettavaa vakuutta vastaan aloittaa ottaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Päätöksen yleisperustelu

Ottamislupaa harkittaessa jäljempänä esitetyt lupamääräykset huomioimalla luvan mukaisesta ottamisesta ei aiheudu maa-ainelain 3 §:ssä todettuja haitallisia seurauksia:

- kauniin maisemakuvan turmeltumista,
- luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista,
- huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai
- tärkeän tai muun veden hankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Ottamisalue liittyy aiempaan ottamisalueeseen yhdistämällä kaksi erillistä louhosta yhdeksi isommaksi ottoalueeksi. Suunniteltu ottaminen ei ole ristiriidassa alueen kaavoituksen kanssa, kun huomioidaan ydinvoimalaitosalueen voimajohtokäytävän YVA-menettelyssä tarkentunut linjaus. Ottoaluetta lukuunottamatta muu osa kaavasta voidaan toteuttaa kaavan mukaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on katsonut lausunnossaan, että alueelta voidaan ottaa kiviainesta suunnitelmassa esitetyn mukaisesti eikä erilliselle ympäristövaikutusten arvioinnille tässä vaiheessa ole tarvetta (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 31.3.2017 POPELY/133/2017).

Louhoksen laajennukseen liittyvä ottoalue on Pyhäjoen kunnassa tyypillistä metsäaluetta, jossa kalliot, metsä ja suot vaihtelevat, eikä alue ei poikkea maisemakuvaltaan muusta lähialueesta. Suunniteltu aineiden ottaminen kohdistuu alueelle, jolla ei ole todettu olevan suojelukohteita tai erityisiä suojeluarvoja. Hakemuksen mukaisesta aineiden ottamistoiminnasta ei ole tähän lupaan liitetyt lupamääräykset huomioiden ennakoitavissa ottamisalueen ulkopuolelle ulottuvia merkittäviä vaikutuksia luonnonolosuhteisiin. Ottamisalueen läheisyydessä tai vaikutuspiirissä ei ole pohjavesialueita.

Tämän lupahakemuksen mukaista louhinta- ja murskaustoimintaan koskevaa ympäristölupaa päivitetään koskemaan suunnitellun laajennusalueen ja vierekkäiset louhokset yhdistävän alueen louhinta ja murskaus. Ympäristöluvan muutosratkaisu on tehty nykyisen lainsäädännön mukaan samanaikaisesti maa-aineluvan kanssa. Pohjaveden pinnan alapuolelle ulottuvasta ottamisesta ja louhosmontun kuivanapidosta ei ennakolta arvioiden ole odotettavissa erityisiä vaikutuksia, kun huomioidaan tämän luvan ja aiemman toimintaan liittyvän ympäristöluvan lupamääräykset.

Tähän lupapäätökseen liitetään seuraavat maa-ainelain 11 §:ssä määrätyt lupamääräykset ja ympäristönsuojelulain 6 luvun mukaiset muutetut lupamääräykset aiemmin myönnettyyn ympäristölupaan (30.1.2013 Pyhäjoki 4/2013), joita maa-ainesten ottamisessa, louhinnassa ja murskauksessa on noudatettava:

1. Ennen ottotoiminnan aloittamista luvan saajan tulee merkitä maastoon selvästi laajennettava ottamisalue ja tarvittavat korkomerkinnot. (MAL 7§, 11§)
2. Luvan saajan tulee pyytää valvontaviranomaista toimittamaan laajennusalueella tämän luvan mukaisen maa-ainesten oton alkutarkastus helmikuun 2018 loppuun mennessä. Alkutarkastuksessa käydään läpi ainakin seuraavat asiat
 - vastuuhenkilöt
 - ottoalueen merkintä maastoon
 - korkeusaseman tarkkailua varten tarkoitettujen kiintopisteiden määrittely
 - tarkkailua varten tarpeellisten rakenteiden ja laitteiden totutus
 - määrätyt selvitykset, tarkkailusuunnitelmat ja -tulokset
 - suojausrakenteet
 - määrättyjen vakuuksien toimittaminen
 - muiden tässä luvassa määrättyjen toimenpiteiden suoritus
3. Ottamisen järjestely ja kulkuyhteydet tulee pitää kunnossa maa-ainesten kuljetuksen ja muun tienkäytön tarpeiden mukaisesti. Tarvittaessa pölyämistä on ehkäistävä pölynsidonalla tai kastelulla. Ottoalueen kulku tulee järjestää lupahakemuksen mukaisesti, ellei sovita muuta yhteyttä siten kuin yksityistielaissa määrätään. Myös toiminnan vaatimassa liikkumisessa tulee huomioida lähialueen

luonnonsuojelutarpeet siten, ettei tarpeettomasti aiheuteta haittaa tai häiriötä esim. merikotkan pesintään. (MAA 7 §)

4. Ottaminen ja sen järjestelyt kuten varastokasat ja kulku tulee järjestää suunnitelmakartan mukaisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu missään vaiheessa vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Ottamisessa tulee huomioida osayleiskaavassa osoitettu lähialueelle sijoittuvan ohjeellisen voimajohdon suojaustarpeet. Suojauksessa tulee huomioida Fingridin kanssa erikseen sovittavat tarkat menettelyohjeet, miten louhintaa voidaan toteuttaa voimajohdon rakentamisen alettua. Suojauskeinoja ovat mm. räjäytysten suojaaminen suojapeittein, louhinnan ja murskauksen suojaaminen suojavallein tai aidalla ja murskauspaikan sijoittaminen louhosalueen suojaan heti, kun se on mahdollista. (MAL 3 §) Louhinnan ja murskauksen sekä liikenteen ympäristövaikutusten vähentämisestä on määrätty tarkemmin tämän kallioaineksen ottamisen ympäristöluvassa.
5. Maa-ainesten otto ja sen järjestelyt tulee tehdä siten, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. Asutuksen suuntaan suunniteltu melun kantautumista estävä meluvalli tulee toteuttaa suunnitelmassa esitetystä laajuudesta ja korkeudesta. Toiminnanharjoittajan tulee esittää valvontaviranomaiselle helmikuun 2018 loppuun mennessä suunnitelma ja aikataulu suunnitellun meluvallin rakentamisesta. Toimintojen sijoittumisessa tulee ottaa huomioon kokonaisuudessaan valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta. Tarkemmin mm. pölyntorjunnasta on määrätty tähän toimintaan liittyvässä ympäristöluvassa (YSL § 52, MAA 3§, VNa 800/2010)
6. Kiviaineksen otto tulee toteuttaa niin, että missään toimintavaiheessa ei pääse syntymään pohja- tai pintaveden pilaantumisvaaraa. Louhos on suunniteltu siten, että siihen muodostuu toiminnan päätyttyä lampi. Luiskaukset tulee toteuttaa hakemukseen liitettyjen suunnitelmakuvien mukaisesti. Täyttymisvesitaso alapuolelle ei saa sijoittaa humuspitoisia maita. (YSL 5, 7, 8 §, MAL 11 §)
7. Louhoksen ja louhosalueen turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota siten, että louhos ei missään toimintavaiheessa, myöskään toiminnan loputtua aiheuta vaaraa ympäristölleen. Louhintarintauksen räjäytystöissä tulee panosten suuruudella ja muilla keinoilla ehkäistä naapuruston rakennuksille syntyviä vaurioita. Ympäristöluvan määräysten mukaisesti räjäytysten vaikutuksia tulee seurata riittävällä tavalla. Luiskat tulee muotoilla louhossuunnitelman mukaisesti kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi tai niille on rakennettava putoamisen estävät rakenteet aitaamalla tai vastaavasti. Suojarakenteiden kunnosta tulee huolehtia myös ottamistoiminnan päätyttyä. Louhosalue tulee pitää mahdollisimman siistinä ja aluetta tulee kunnostaa

lopulliseen tilaansa sitä mukaa, kun se ottotoiminnan kannalta on mahdollista. Louhosalue tulee sopeuttaa mahdollisimman hyvin ympäristöönsä. (YSL 52 §, MAL 11 §)

8. Louhosalueelta poistettava vesi tulee johtaa ottamissuunnitelmassa esitetyllä tavalla siten, ettei sitä aiheudu alapuolisessa maastossa, ojissa ja vesistöissä vettymistä tai muita haittoja. Veden johtamisessa toisen ojan kautta noudatetaan vesilain säädöksiä. Pidempien toimintaseisokkien jälkeen poistettavat isommat vesimäärät tulee johtaa siten, ettei lähialueen maastossa tai ojustossa tapahdu vettymistä. Vesien poisjohtamisessa tulee huomioida muiden samaa vedenjohtamisreittiä käyttävien muiden louhosten vesien johtaminen siten, ettei yhtäaikaisella vesien johtamisella aiheuteta vahingollisia seurauksia alapuolisessa maastossa. Louhosalueelta pois johdettavat sade- ja hulevedet tulee vedet johtaa riittävän suuren laskeutusaltaan kautta siten, että kiintoaineista ei aiheudu haittaa ympäristölle. Pois johdettavan veden määrästä ja mahdollisesta laskeutusaltaan huoltotoimista sekä muista toiminnan ympäristövaikutuksiin liittyvistä havainnoista tulee pitää kirjaa ja kirjanpito on vaadittaessa esitettävä maa-aineslain mukaiselle valvontaviranomaiselle. On huomattava, että toimintaan tarvitaan myös vesilain mukainen vesitalouslupa, mikäli louhosalueelta pumpataan vesiä yli 250 m³/vrk (VL 3:3). ELY-keskukselle on tehtävä ilmoitus, mikäli pumpattava veden määrä ylittää 100 m³/vrk. Veden laatua tulee tarkkailla vähintään silmämääräisesti. Mikäli vedessä havaitaan jotakin poikkeuksellista (esim. öljyä tms.) on vedestä otettava tarkkailunäyte välittömästi. Vesinäytteet tulee toimittaa hyväksytyyn laboratorioon analysoitavaksi. Tarkkailu- ja laboratorioanalyysien tulokset on toimitettava tämän luvan ottotoimintaa valvovalle viranomaiselle ja pyydettyessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuu-alueelle. Viranomaiset voivat antaa määräyksiä jatkotoimista. (YSL § 52, VL 5 luku § 7-12)
9. Hakijan on tarkkailtava poisjohdettavan veden vaikutuksia alapuolisiin alueisiin ja vesistöihin, sillä vesien pois johtamisesta ei saa aiheutua toiselle kuuluvalla alueella vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa (VL 5:7). Vesiä ei saa johtaa siten, että niistä aiheutuu haitallisia vaikutuksia Natura-alueeseen. Mahdollisesti ottamistoiminnan johdosta ojan tekemisestä toisen maalle tai veden johtamisesta toisen maalla olevaan ojaan tulee etukäteen sopia maanomistajan kanssa. Mikäli sopimukseen ei päästä, tulee asia siirtää vesilaissa tarkoitetun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi (VL 5:5). Hakijan tulee tarvittaessa osallistua ojien kunnossapitoon (VL 5:8).
10. Mikäli ottoalueella varastoidaan öljytuotteita, on varastoinnissa toteutettava riittävät vesiensuojelutoimenpiteet niin, että pohja- ja pintavesien sekä maaperän pilaantumisvaaraa ei missään toimintavaiheessa pääse syntymään. Poltto- ja voiteluaineet tulee

säilyttää katkoksellisissa ja suoja-altaallisissa säiliöissä tai kaksivaippasäiliöissä. (YSL § 52, VNp 101/1997)

11. Ottotoiminnan tarvitsemat tieyhteydet rumpuineen ja siltoineen sekä ohituspaikkoineen tulee kunnostaa toiminnan yhteydessä maa-ainesliikenteen vaatimaan tasoon ja käytettävät tiet tulee pitää kunnossa ja maa-ainesten ottajan tulee osallistua tien kunnossapitoon yksityistielaissa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Tienpidon ja siitä aiheutuvien kustannusten osalta noudatetaan yksityistielaissa esitettyjä periaatteita. Maa-ainesten otto on tien käytön osalta tavanomaisesta metsänkäytöstä selvästi poikkeava ja tulee huomioida kunnossapidon vastuissa ja kustannusten jaossa. Ennen uuden tieyhteyden käyttöönottoa erityistä varovaisuutta tulee noudattaa vilkkaasti liikennöidyn valtatie 8:n risteysalueella. Tarvittaessa vaarallisimmat paikat tulee tien ylläpitäjän kanssa sovittavalla tavalla merkitä varoituksin. Tiestön pölyämistä tulee tarvittaessa ehkäistä kastelemalla ja suolaamalla. (MAA 3 §)
12. Louhoksen pohjaveden pinnan yläpuoliset osat tulee muotoilla suunnitelmassa esitetyin periaattein. Reunat tulee muotoilla turvallisuuden ja maisemanhoitotyön kannalta riittävän loiviksi. Luiskauksen tulee jatkua vähintään 2 metrin syvyyteen lopullisesta vedenpinnasta. Humuspitoisia maita ei saa sijoittaa tulevan täyttymisvesitason alapuolelle (YSL 52 §).
13. Kaivannaisjätteen jätehuollossa louhosalueen pintamaat ja kallioperän louhinnassa ja murskauksessa syntyvä mahdollinen kaivannaisjäte tulee sijoittaa suunnitellulla tavalla louhosalueelle tai sen läheisyyteen. Humuspitoiset maa-ainekset voidaan varastoida esitetyllä tavalla alueen jälkihoitotöitä kuten luiskauksia varten. Humuspitoisia maita ei saa sijoittaa täyttymisvesitason alapuolelle tai muodostuvan lammen reunojen läheisyyteen. (YSL § 52, 58)
14. Ottoalueiden jälkihoito, millä korjataan ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia ja sopeutetaan ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan, on tehtävä vaativan tason periaatteiden mukaisesti. Jälkihoidossa tulee noudattaa voimassa olevaa ohjeistusta (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Liite 9).
15. Kallioainesten ottamiseen liittyvässä louhinnassa ja murskauksessa tulee noudattaa kyseistä toimintaa varten aiemmin annetun ympäristöluvan (Pyhäjoen ympäristösihteeri 23.4.2012 Pyhäjoki 1/2012) määräyksiä ja ehtoja sillä muutoksella, että louhinta- ja murskausmäärät ovat tämän ottoluvan mukaisia. (YSL 2 §, 27 §)
16. Hakijan tulee ilmoittaa vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä otettujen ainesten kokonaismäärä ja laatu maa-

ainesten ottorekisteriin (NOTTO-tietokanta osoitteessa Suomi.fi, sivuilta kirjaamalla hakukenttään YM12) ja valvovalle viranomaiselle maa-ainesasetuksen määrämällä tavalla. (MAA § 9)

17. Luvan hakijan tulee pyytää valvontaviranomaiselta pidettäväksi loppukatselmus ottamisen päättyessä tai luvan voimassaoloajan päättyessä, johon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle ja kunnan alueella toimivalle ympäristöterveysviranomaiselle tulee varata mahdollisuus osallistua. (MAA § 7)

18. Tämän ottamisluvan jälkitöiden vakuudeksi tulee luvan saajan asettaa Pyhäjoen kunnalle maa-ainelain 12 §:n mukaisesti **65.000 €:n vakuus** maa-ainelain 11:§n nojalla annettujen määrättyjen toimenpiteiden suorittamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa yhden vuoden tätä lupapäätöstä kauemmin. Tästä luvasta tulee voimassa olevan maa-ainesten oton taksan mukaisesti perittäväksi lupamaksu (tarkastusmaksu) **7.500 €** (lupahakemus 959.000 m³, luvan perusmaksu 150 € + 0,01 €/m³ = 9740 €, kuitenkin taksan mukaan peritään enintään 7.500 €). Lisäksi tulee perittäväksi kivenlouhinnan ja murskauksen ympäristöluvan maksu (louhinta 3000 € + louhintaan liittyvä murskaus 1500 €), jota voidaan vähäisen muutoksen johdosta alentaa enintään 50 %:lla. Ympäristöluvan maksuksi tulee alennuksen jälkeen siten **2.250 €**. Lisäksi tulevat perittäväksi hakemukseen ja päätökseen liittyvät erillisen tiedottamisen kulut (60 kpl á 20 € = **1.200 €**) ja lehti-ilmoituskulut erillisen laskun mukaan. (Pyhäjoen tekninen lautakunta 11.12.2014 § 113 ja § 114)

Tämän luvan valvonnasta tulee myöhemmin perittäväksi kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen maksu. Lupapäätöksen ajankohtana keskimääräisellä ottamisella (95.900 m³/v) maa-ainesten oton valvonnan maksu on 1109 € (perusmaksu 150 € + 0,01 €/otettu m³). Lupapäätös ja yksi sarja lupapapereita tulee lähettää viivytyksettä myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen. (MAL § 12, MAA 6 §) Ympäristöluvan määräaikaistarkastuksista perittävä maksu on 600 euroa/tarkastus. (Pyhäjoen tekninen lautakunta 11.12.2014 § 113 ja § 114)

19. Tämän lupahakemuksen mukainen ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa tätä lupapäätöstä ja siihen liitettyjä lupamääräyksiä noudattaen ennen päätöksen lain voimaisuutta. Ennen töiden aloitusta hakijan tulee asettaa hyväksyttävä **25.000 euron vakuus** niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Ympäristöluvan mukaisiin toimiin tarvitaan niitä koskeva lupa. (MAA 21 §)

20. Tämä lupapäätös korvaa alueelle aiemmin hakijalle myönnettyt kallioaineksen ottoluvat. (Pyhäjoen tekninen lautakunta 15.5.2012 § 41)

ja Pyhäjoen tekninen lautakunta 16.6.2014 § 58). Aiemmin myönnetty ympäristölupapäätös (Pyhäjoen ympäristösihteeri 30.1.2013, Pyhäjoki 4/2013) on edelleen voimassa lukuun ottamatta tässä lisätyillä louhinta- ja murskausmäärillä.

21. Aiempiin maa-ainesten ottolupiiin liittyvät vakuudet voidaan palauttaa, kun uudet vakuudet on annettu kunnalle ja hyväksytyt.

Sovelletut oikeusohjeet:

Päätöksen pohjalla oleva lainsäädäntö (pykäläviittaukset tekstissä):

MAL = Maa-ainelaki (MAL 24.7.1981/555)

MAA = Maa-ainelasetus (MAA 24.11.1997 § 926)

YSL = Ympäristönsuojelulaki (YSL 27.6.2014/527P)

YSA = Ympäristönsuojeluasetus (YSA 4.9.2014/713)

VL = Vesilaki (VesiL 27.5.2011/587)

VNa 800/2010 = Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta

VNp = Valtioneuvoston päätös öljyjätehuollosta 101/1997.

Muut huomioitavat asiakirjat ja ohjeet:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto hankkeen YVA-menettelyn tarpeesta (pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 31.3.2017 / POPELY/133/2017).

Pyhäjoen ympäristönsuojeluviranomainen: Ympäristölupa kallion louhintaan ja murskaukseen ja louhimoalueelle sijoitettavalle siirrettävälle kivenmurskaamolle / Toni Kippola (30.1.2013 Pyhäjoki 4/2013)

Pyhäjoen Hanhikiven ydinvoimalaitosalueen osayleiskaava (Pyhäjoen kunnanvaltuusto 27.10.2010)

Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Maa-ainesten kestävä käyttö.

Pyhäjoen kunnan maa-ainelupataksa (Pyhäjoen tekninen lautakunta, 11.12.2014 § 114).

Pyhäjoen kunnan ympäristölupataksa (Pyhäjoen tekninen lautakunta, 11.12.2014 § 113).

Lupapäätöksen perustelut

Luvan myöntämiselle on olemassa MAL 6 §:n tarkoittamat edellytykset. Lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma kartoitteen on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Lupaharkinnassa on katsottu, että lupahakemus ja siihen liitetty ottamissuunnitelma liitekarttoineen täyttää maa-ainelain 5 § ja maa-ainelasetuksen 1 § ja 2 § mukaiset vaatimukset. Asiaa harkittaessa on otettu huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisen toiminnan olennaiseen muuttamiseen tarvitaan lupa (YSL § 29). Louhinta- ja murskausmäärän lisäys on sen laatuinen muutos, että sen johdosta lupamuutosta on tullut tarkastella tämän ottamisalueen laajennusluvan yhteydessä. Erillinen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on esitetty. Hakemuksen ja siihen liittyvien suunnitelmien mukaan tämän alueen maa-ainesten ottamisessa ei synny sellaisia kaivannaisjätteitä, joita ei voida hyödyntää esitetyllä tavalla käyttäen ottotoiminnan edetessä suoja- ja verhourakennelmiin.

Alue on laajennuksen osalta metsätalousaluetta, jolla on voimassa oleva osayleiskaava, joissa ei ole asetettu suunnitellulle ottoalueelle tai sen välittömään läheisyyteen rajoituksia maa-ainesten ottoon tai maisematöihin. Ottaminen ei tuota huomattavaa haittaa kaavoitetuille maankäytölle, kun otetaan huomioon YVA-menettelyssä tarkentunut ydinvoimalalle tulevien voimajohtojen sijoituskäytävä. Suunniteltu ottaminen ei turmele kaupunki tai maisemakuvaa eikä muutenkaan ottaminen ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Suunnitelman mukainen ottaminen on sijoitettu ja ottaminen järjestetty siten, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. Esiintymä voidaan hyödyntää taloudellisesti ja säästeliäästi eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Lupamääräykset on annettu maa-aineslain 11 §:n mukaisesti. Vakuuden suuruus ja luvasta perittävät maksut on määrätty Pyhäjoen kunnan voimassa olevan maa-aineslupataksan mukaisina.

Lupaviranomainen voi maa-aineslain 21 §:n nojalla luvanhakijan pyynnöstä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Hakijan tulee asettaa hyväksyttävä vakuus niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Määräys voi tarvittaessa koskea vain osaa haettua aluetta ja ajankohtaa, jolloin ottamistoiminta ja siihen liittyvät toimenpiteet voidaan käynnistää.

Louhinnan ja murskauksen ympäristöasiat ovat voimassa olevan entisen ympäristöluvan (Pyhäjoen ympäristösihteeri 30.1.2013, Pyhäjoki 4/2013) mukaisia lisäyksellä, että louhintamäärät ja murskausmäärät ovat tämän lupapäätöksen mukaisia.

Lausuntojen, muistutusten, huomautusten ja mielipiteiden

Lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (31.3.2017 / POPELY/133/2017)

Luvassa on asetettu lausunnossa esitetyt maa-ainelain 11 §:n sekä ympäristönsuojelulain mukaiset lupamääräykset. Veden pois johtamisesta edellytetyt vesilain mukainen vesitalousluvan ja ilmoitusraja on määrätty lupaehdossa (lupaehto nro 8).

Maaperää tai pohjavettä pilaavia aineita osalta on annettu ympäristönsuojelulain mukainen lupamääräys (lupamääräys nro 10).

lupamääräyksessä (lupamääräys nro 9) on määrätty luvan haltijan velvollisuudesta tarkkailla poisjohdettavan veden vaikutuksia alapuolisiin alueisiin ja vesistöihin. Vesien poisjohtamisesta ei saa aiheutua toiselle kuuluvalla alueella vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa. Hakijan on tarkkailtava louhoksesta pois pumpattavien kuivatusvesien määrää ja tarvittaessa myös laatua.

Humuspitoisten aineiden osalta on annettu kieltä sijoittaa niitä louhoksen täyttymisvesitasen alapuolelle (lupamääräys nro 13).

Alueen jälkihoito ja maisemointi on ELY-keskuksen lausunnossa esitetyllä tavalla määrätty tehtäväksi soveltuvien osin ympäristöhallinnon ohjeiden periaatteita noudattaen (Lupamääräys nro 14). Toiminnan sijoittumisessa on veloitettu ottamaan huomioon kokonaisuudessaan valtioneuvoston asetus kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta (lupamääräys 5).

Lupa on liitetty ohjaus maa-ainelain ja maa-ainesasetuksen mukaisista vuosittaisista ilmoitusten tekemisestä (lupamääräys 16). Lupa on liitetty velvollisuus pyytää lupa-ajan päättyessä tai toiminnan loputtua pidettäväksi lopputarkastus, johon on varattava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle mahdollisuus osallistua (lupamääräys nro 17).

Muistutukset ja mielipiteet

3. AA (neljä allekirjoittajaa)

Muistutuksen asiat liittyvät toiminnan ympäristövaikutuksiin, joista useimpiin on annettu määräykset louhintaan ja murskaukseen liittyvässä ympäristöluvassa. Toiminta-ajat on ympäristöluvassa määrätty noudattaen, mitä asiassa on säädetty valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta. Ympäristöluvassa on määrätty myös lähinaapureille tehtävistä ilmoituksista. Metsänomistajille ei ilmoitusvelvollisuutta ole määrätty.

Veden johtamisesta on annettu lupamääräykset (lupamääräykset nro 8 ja 9). Markanrämeen louhosalueiden veden johtamiseen on kiinnitetty v. 2017 aikana erityistä huomiota. Tarkastusten perusteella on annettu määräyksiä. Keväällä 2018 on tavoitteena parantaa vesien johtamista Hanhikiventien pohjoispuolelle avaamalla rumpuja ja kunnostamalla rummun aukaisuun liittyen myös ojja.

Tähän lupakäsittelyyn liittyen on louhoksilta pois johdettavan veden kulkua tarkasteltu muistutuksessa esitetyllä tavalla.

Lupahakemukseen liittyen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on ottanut kantaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn tarpeeseen. ELY-keskus ei ole nähnyt tarvetta suunnitellun laajennuksen johdosta erilliseen YVA-menettelyyn.

Pyhäjoella maa-ainesten ottopaikat ja niissä tehtävät ympäristöluvalliset toimet ovat säännöllisen tarkastustoiminnan piirissä. Kaivannaisjätteistä ja louhoksen jälkihoitotoimista on annettu omat määräykset (lupamääräykset nro 13 ja 14). Louhosalueen lopputarkastuksesta on annettu oma määräys (lupamääräys nro 17), jonka mukaan myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus osallistua kyseiseen lopputarkastukseen.

4. BB (kaksi allekirjoittajaa)

Muistutuksessa mainittu tiedottaminen asiassa on tehty laissa määrättyllä tavalla. Lupahakemus ja siihen liittyvät asiakirjat ovat olleet nähtävillä Pyhäjoen kunnassa lupahakemuksen kuulutuksessa ilmenevällä tavalla 30 päivän ajan. Keskeiset hakemuksen asiakirjat (kuulutus, lupahakemus, ottosuunnitelma ja suunnitelmakartat) ovat olleet nähtävillä kunnan internetsivuilla. Lisäksi asiasta on tiedotettu erikseen kaikille maanomistajille noin 700 metrin säteellä louhosalueesta. Postituslistalla oli yli 60 maanomistajakirjettä. Muistutuksessa mainitusta toisesta, huomattavasti pienemmästä lupahakemuksesta viereiselle Parhaniemen Rno 17:9 tilalle kuulutettiin erikseen noin 500 metrin säteellä sen tilan louhintapaikasta. Tiedotettavien joukko oli siten erilainen eri tiloille kohdistuvissa hankkeissa. Sekaannusta on saattanut aiheuttaa se, että viereisen alueen lupahakemus oli eri aikaan nähtävillä (16.3.-18.4.2017) kuin nyt kyseessä oleva lupahakemus. Koska kyseessä on näiden viereisten tilojen louhosten yhdistäminen, sekaannusten välttämiseksi on molempien lupahakemusten yhteydessä tarkasteltu kaikkia muistutuksia.

Muistuttajien mainitsema mahdollinen toiminnan vaikutus terveyteen ja terveelliseen ympäristöön on tullut tutkittavaksi lupaharkinnassa. Vaikutuksia verrataan ympäristönsuojelulain ja muun lainsäädännön säädösten ja määräysten pohjalta. Aiemmin päätetyssä ympäristöluvassa ja tässä luvassa lupaharkintaa tehtäessä melun osalta on vertailua tehty mm. Valtioneuvoston asetuksen määräyksiin (VNa 800/2010, 6 § Meluntorjunta, 7 § Melutasot ja 8 § Melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajat). Toiminnan lainmukaisuutta tarkastellaan erityislainsäädännön edellytysten täyttymisen näkökulmasta. Mainitun asetuksen pohjalta on määrätty mm., että toiminta on siirrettävä heti teknisten edellytysten täytyessä louhoksen alimmalle tasolle. Siirtoa alatasolle on valvontaviranomaisen taholta valvottu ja edellytetty tehtäväksi lupaehtojen mukaisesti. Mittauksin ja viranomaisvalvonnalla varmistetaan, että toiminta on luvan ja säädösten mukaista. Lupamääräykset on laissa säädettyjen asioiden tavoin tehty noudatettavaksi. Poikkeamisista on lakiin kirjattu menettelytavat kehotuksista aina hallintopakon käyttöön saakka.

Muistutuksessa on todettu toiminnasta olleen toistuvaa melu- ja pölyhaittaa. Lukuisilla valvontakäynneillä, käsimitarilla tehdyillä

melumittauksilla ja konsultin tekemissä mittauksissa ei ole tullut esille, että melun ohjearvot ylittyisivät tai alittuisivat asumusten kohdalla. Käsimitaukset on tehty Hanhikiventieltä louhoksen ja asutuksen välisellä alueella ja varsinaisia mittauksia myös asuinpaikkojen läheisyydessä. Kun melutasot ovat valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädetyissä rajoissa, ei fyysisen ja psyykkisen terveyden vaarantamista tapahdu.

Lupaviranomainen näkee tärkeänä muistutuksessa mainitun vuoropuhelun toiminnanharjoittajan ja lähiasukkaiden välillä. Toimintaan liittyvässä ympäristölupapäätöksessä on toiminnanharjoittajalle määrätty velvollisuus tiedottaa erityisen häiritsevästä toiminnosta lähialueen asukkailla. Eri mittauksien tuloksista (mm. melu- ja pölymittaukset) saa viranomaiselta aina pyydettäessä tietoja. Toiminnanharjoittaja voi olla antamatta omia selvityksiään, mikäli näkee tähän perusteita. Valvontaviranomaisen kannalta ympäristövaikutusten mittauksissa on harvoin asioita, joista ei voisi tiedottaa. Muistutuksessa esitetyllä tavalla viranomaisenkin kannalta on erityisen tärkeää, että toiminnan ympäristöön vaikuttavista asioista tiedotetaan riittävästi ja oikein.

Muistuttajien mainitsema metsän poistaminen on seikka, jolla on vaikutusta melun kantautumiseen. Tätä melun kantautumista asutuksen suuntaan on luvassa esitetty hillittäväksi määräämällä tehtäväksi luvassa suunnitelman mukainen meluvalli (lupamääräys nro 5). Meluvallin korkeus on noin 7 metriä.

Muistutuksessa todetaan oikein, että uusi louhosalue tulee heidän asumustaan lähemmäksi kuin vanha. Louhoksen laajennusosa tulee lähimmillään hieman yli 500 metrin päähän lähimmästä asuinrakennuksesta. Toiminnan ympäristövaikutukset jäävät kuitenkin pienemmäksi, kuin toiminnan aloitusvaiheessa. Meluavimmat toiminnot on sijoitettu alkuvaiheesta poiketen nyt koko toiminnan ajan louhosmonttuun. Lisäksi asutuksen suuntaan suunnitellulla meluvallilla voidaan ehkäistä osaltaan melun leviämistä tähän suuntaan.

Tehdyt melumittaukset ja eri toimintojen lähtömelutasojen mukaan tehdyt melun mallinnukset osoittavat, että melulle lainsäädännössä annetut ohjetasot eivät asuinpaikoilla ole ylittymässä. Ohjearvoissa pysyminen ei kuitenkaan tarkoita, että äänet eivät ole kuultavissa. Lupaa valvova viranomainen tulee jatkossakin tekemään ja teettämään alueella seurantamittauksia, jotta voidaan olla selvillä tilanteesta esim. eri sääoloissa. Nyt laajennettavaan louhintaan liittyvä ympäristölupa määrittelee ympäristövaikutuksille rajat ja antaa seurantavelvoitteet vaikutusten seuraamiseen.

Muistuttajien mainitsemat melumittaus tulokset ovat olleet tätä lupaa päätettäessä käytettävissä ja niiden keskeiset tulokset on esitelty aiemmin lupapäätöksen kertoelmaosassa kohdassa IV "Lupaharkinnassa huomioitavia selvityksiä". Mittausraportti tukee muistuttajien toteamista,

että sääolot olivat mittausajanjaksolla pääosin sellaiset, että tuuli ei käynyt louhokselta asunnoille päin. Sen sijaan melun mallinnustarkastelu antaa joka suuntaan maksimitilanteen, jossa myöskään puuston estevaikutusta ei ole huomioitu. Mallinnuksessa on käytetty mitattuja eri melulähteiden melun maksimipäästöarvoja, olivat koneet käytössä tai eivät. Kaikkien eniten melua aiheuttavien työvaiheiden siirryttyä alemmalle tasolle melutasot alenevat. Tarkentavien mittauksen osalta on tämän vuoksi jatkossakin tarvetta.

Muistuttajien mainitsemista räjäytyksistä on aiemmin annettuun ympäristölupaan kirjattu määräykset. Toiminnanharjoittaja on veloitettu selvittämään lähialueen rakennusten sokkeleita ja muurattuja rakenteita ennen louhintatöiden aloitusta ja myöhemmin ennen toiminnan päättymistä. Lisäksi tarvittaessa on tehtävä seuranta muulloinkin. Räjäytystöissä on keskeistä, että räjäytyksillä ei aiheuteta lähialueen rakennuksille vahinkoja. Tarvittaessa räjäytyspanosten suuruutta tulee pienentää. Räjäytyksille on määrätty omat toiminta-ajat.

Muistutuksessa esitettyihin louhostyömaan pölyhaittoihin on määrätty ympäristöluvassa torjuntakeinoja esim. määräämällä käytettäväksi pölyävinä aikoina kastelua. Loppuvuodesta 2016 tehtyjen selvitysten mukaan pölypitoisuudet asuinalueen läheisyydessä olivat pienet. Mittauksen tuloksia on esitelty lyhyesti myös lupapäätöksen kertoelmaosassa. Myös louhosalueen lähellä olleissa mittauskohteissa pölyn kokonaislaskeuma jäi selvästi alle laskeuman viihtyvyyserajana pidetyt 10 g/m²/30d. Suomessa ei pölylle ole voimassa olevia ohjeita. Pölymittauksia on louhintaan ja murskaukseen liittyvän luvan lupamääräysten mukaisesti syytä edelleen tehdä eri sääolosuhteissa kuten muistutuksessa esitetään.

Muistutuksessa mainitun meluvallin rakentamisesta on määrätty lupamääräyksessä (lupamääräys nro 5). Hakija on veloitettu esittämään suunnitelma ja aikataulu meluvallin tekemiseksi.

Murskaus on suunniteltu hakemuksen liitteenä olevan louhintasuunnitelman mukaisesti tehtäväksi muistutuksessa mainitulla tavalla. Myös voimassa oleva toiminnan ympäristölupa edellyttää murskauksen ja meluavimmat toiminnot pidettäväksi louhosmontun alimmalla tasolla.

Muistutuksessa esitettyyn toiminta-alueen rajaamiseen alkuun klo 09 – 15 välille ja meluvallin valmistuttua klo 08 – 16 laajennusalueella ei ole lainsäädännöllisiä perusteita. Ympäristöluvassa toiminta-ajat ovat silloisen hakemuksen mukaiset, louhinnalle ja murskaukselle ma – pe 06-22. Viikonloppuina louhintaa ja murskausta ei ole lupaan haettu. Muistutuksessa esitetyllä tavalla alueella kaiken toiminnan kieltämiseen viikonloppuisin ja arkisin ei ole edellytyksiä.

Tässä ympäristöluvassa ei ole ollut muistutuksessa esitetyllä tavalla edellytyksiä velvoittaa rakentamaan yksin tai yhdessä liikenneväylän omistajan kanssa meluvallia Hanhikiventielle. Hanhikiventien melumallinnus

on ydinvoimalahankkeen YVA-menettelyssä selvitetty rakentamisen aikaiselle liikenteelle ja käytön aikaiselle liikenteelle. Mallinnuksen mukaan ei ole nähty tarpeelliseksi tehdä mainitulle tiealueen liikennemelulle alueelle meluvallia.

Lupahakemukset voidaan nykyisin jättää myös sähköisesti ja ne voivat silloin olla myös ilman päiväyksiä tai allekirjoituksia.

Muistuttajien esitys kansalaisvalvonnasta viranomaisvalvonnan korvaavana ei ole lain mukainen. Lupien valvonta vastuu on aina valvontaviranomaisilla. Lupaviranomainen pitää hyvänä muistuttajien esittämää kansalaisilta tulleen palautteen kirjaamista ja raportointia, josta on myös määräyksiä aiemmin myönnetyissä ympäristöluvassa ja tässä louhinnan laajennusluvassa. Toiminnan keskeyttämisestä ja luvan peruuttamisesta on säädökset ma-aineslaissa ja ympäristönsuojelulaissa.

Muistuttajien esittämää laajaa jatkuvaa räjäytysten seuranta ei lupaviranomainen ole nähnyt tarpeelliseksi ympäristöluvassa tai tässä louhinnan laajennusluvassa. Seurannasta on kuitenkin annettu tässäkin luvassa oma määräys (lupamääräys nro 7).

Päätöksen julkipano ja antaminen

Tämä päätös annetaan YSL:n § 84 mukaisesti julkipanon jälkeen. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Ilmoituksessa on mainittava viranomainen, asian laatu ja päätöksen antamispäivä. Ilmoitus on pidettävä ilmoitustaululla vähintään valituksen tekemiselle varatun, vähintään 30 päivän ajan. Päätöksen on oltava julkipanossa ilmoitettuna antamispäivänä asianomaisten saatavana. Päätöksen katsotaan tullen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Päätös on toimitettava luvan hakijalle ja luvan myöntämisestä on viipymättä ilmoitettava niille, jotka asian käsittelyn yhteydessä ovat sitä pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Ottamisluvasta on lisäksi viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Muutoksenhaku

Ympäristönsuojelulain nojalla annettua maa-ainesten ottamislupaa koskevan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusoikeuden ja muutoksenhaun osalta noudatetaan, mitä kuntalaissa säädetään. Lisäksi valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja hankkeen alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen.

Pyhäjoella 11.1.2018

Vesa Ojanperä
ympäristösihteeri

Liitteet:

Valitusosoitus
Päätöksen julkipanoilmoitus
Toiminnan ympäristölupa (Pyhäjoen ympäristösihteeri
30.1.2013/Pyhäjoki 4/2013)